ORAS

Kiek debesuota, šilčiau,
dieną 75°, naktį 60.
Saulė teka 5:39, leidžiasi 7:57.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
HAymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XLII | Kaina 5c | Chicago 8, Ill. Pirmadienis, Gegužės-May 9 d., 1955 m. | Price 5c | 109

Midwest Inter. Gr.
Library Center
5721 Cottage Grove Ave

MIDWEST INTER-LIBRARY CENTER CHICAGO

ŽUKOVAS MATAS DIDEJANCIA KARO GRESME

Laisvojo pasaulio spaudos puslapiuose

Pabėgėliai Austrijoje susirūpinę

Vokiečių pabėgėlių savaitraštis "Volksbote" Nr. 17 (1955) skelbia pranešimą iš Austrijos, kad Austrijoje tarp vokiečių kilimo pabėgėlių ir užsieniečių kai kur vyraujanti tiesiog panika. Mat, bijomasi, kad pagal dabartinį sutarties projektą tiek buvusieji DP, tiek vokiečiai pabėgėliai ir tremtiniai galį būti ateityje lankomi sovietų repatriacinių misijų arba net ir pačių austrų įstaigų paraginti repatrijuoti "savanoriškai". Be to, turinti būti sustabdyta visokia propaganda prieš tokią repatriaciją, o visos tos rūšies organizacijos — tučtuojau uždarytos. "Volksbote" dėl tokių nuotaikų pastebi, kad jei praktiškai dabartinis sutarties projektas būtų taikomas visu griežtumu, tai visos pabėgėlių organizacijos ir vokiečių Landsmanschaftai turį būti uždaryti. Repatriacinės komisijos tuo būdu gautų teisę nekliudomai važinėti po visą Austriją, o jiems austrų įstaigos turėtų net padėti. Austrų įstaigos negalėtų apsaugoti net tokių asmenų, kurie jau yra gavę austrų pilietybę. Kalbama net apie didelius sąrašus, kuriuos žmones bolševikai pareikalausią išduoti. Toks Austrijoj esančių pabėgėlių susirūpinimas suprantamas, kad kiti nepirktų savo laisvės pabėgėlių kaina.

Iš mūsų kaimynų gyvenimo

Žiniomis iš Paryžiaus, ten daug kas iš egzilų veikėjų reiškia pasipiktinimą prancūzų vadinamų "neutralistų" organe "France Observateur" Nr. 252 (1955 m.) įdėtu su žaliojo Internacionalo pirmininku St. Mikolajczyku pasikalbėjimu, kuriame šis pasisako dėl Lenkijos sienų vakaruose ir rytuose, išlaisvinimo problemų ir kt. Kai kas reiškia nuomonę, jog Mikolajczykas po tokių pareiškimų, nepriimtinų kitiems pavergtiesiems, turėtų net pasitraukti iš žaliojo Internacionalo pirmininko pareigų. Per pasikalbėjimą Mikolajczykas pareiškęs, kad Lenkijos vakarų siena turėtų pasilikti pagal Oderio-Neisės liniją, o grįžti paprasčiausiai į 1939 m. sienas nesą įmanoma, nes tų sričių gyventojai lenkai esą perkelti ir pakeisti rusais. Šitas klausimas turėtų būti sprendžiamas federacijos rėmuose, kur turėtų dalyvauti ir Lietuva. Vokiečiams grįžti į jų buvusias provincijas rytuose turėtų būti nesudaryta sąlygų etc. Toliau Mikolaijczykas pasisakė prieš skatinimą ir vykdymą aktyvių sabotažo veiksmų ir kt. Tuos Mikolajczyko pareiškimus dabar visokie bolševikų simpatikai stengiasi panaudoti jiems palankiausia prasme. Pats Mykolajczykas, kurį laiką bendradarbiavęs su komunistais, galų gale 1947 m. iš Lenkijos pabėgo ir šiuo metu gyvena JA V-se, atstovaudamas ten dviem lenkų sąjūdžiams.

Iš švedų spaudos

Stockholme leidžiamam Stockholm Tidningen Estlastele min. K. Selteris nepaprasti griežtai pasisako prieš visokius gandus, kad, esą, tam tikri Vak. Vokietijos įtakingi sluogsniai, ypač iš dešiniųjų tarpo, apsiprantą su mintimi, kad reikėtų pripažinti vokiečiams Pabaltijo valstybių aneksiją, jei už tai išgautų iš sovietų tam tikrų nuolaidų. Min. Selteris konstatuoja dar kartą, kad Vak. Vokietijos federalinė respublika nėra niekados pripažinusi Pabaltijo valstybių aneksijos. Vak. Vokietija įgauna vis daugiau simpatijų bekovodama dėl savo žemių sujungimo, o tos simpatijos tegali tik dar padidėti, kai ji stos ir už atstatymą nepriklausomų tų valstybių, kurios savo laisvės neteko dėl III Reicho veiksmų. Min. Selteris pažymi, kad nėra sutikęs nė vieno vienintelio Pabaltijo vokiečio, kuris būtų apsipratęs su mintimi arba pritartų jai, kad Pabaltijo nepriklausomos valstybės nebus atkurtos. —E.

KANADA

Vancouverio žinios

Sužeistas helikopterio avarijoje

Kanados Karališkinės Karo Aviacijos karininkas K. Lynas iš Vancouverio sunkiai nukentėjo helikopterio nelaimėje. Jis kartu su keturiais kitais karo lakūnais skrido dideliu "Piaseckio" transportiniu relikopteriu tarnybos reikalais iš Penticktono į vieną karo aviacijos bazę Albertoje. Cascade kalnyne, Britų Kolumbijos provincijoje, helikopteris atsimušė į sniegų ir ledais apdengtą Santa Rosa kalno viršūnę, sprogo ir užsidegė. Liepsnose žuvo trys lakūnai. K. Lynas buvo sužeistas, bet pajėgė savo jėgomis su vienu kitu bendrakeleiviu išsigelbėti. Abudu dabar gydosi ligoninėje. Avarijos priežastis tiriama saugumo organų.

Atvyko iš Australijos

Pastoviai apsigyventi iš Australijos š. m. gegužės 4 d. Transcanada Pacific Airlines lėktuvu į Vancouverį atskrido p. Kostas ir Ona Naudžiai. Jie buvo įsikūrę Adelaidėje, turėjo ten pastovų darbą ir nuosavus namus. Dėl klimatinių ir kitų sąlygų nusprendė persikelti į Kanadą.

Ponai Naudžiai papasakojo apie lietuvių gyvenimą Australijoje. Pasirodo, kad kompetetingai dokumentus tvarkant, ir neturintiems Australijos pilietybės yra įmanoma gauti imigranto vizą į Kanadą arba Jungtines Amerikos Valstybes.

Apiplėšė gatvėje

Lietuvio prekybininko Jono Subačiaus žmona buvo gatvėje apiplėšta. Jai grįžtant vėlai vakare iš vyro maisto produktų krautuvės į namus 12th Avenue West Vancouveryje, staiga iš tamsumos prišoko vyriškis ir išplėšė jos rankinuką. Įšokęs į netoliesę stovintį automobilį, piktadarys dideliu greičiu nuvažiavo. Apiplėšimas įvyko taip greitai, kad nuskriaustoji nespėjo įžiūrėti automašinos leidimo numerio. Rankinuke buvo pinigų ir dokumentai. Policija tebeieško plėšiko.

Jonas J. Juškaitis

Minios teismas

HONG KONGAS. — Komunistinės Kinijos spauda praneša, kad jos liaudies teisėjai vienoj miesto aikštėj suruošė teismą trims Amerikos šnipams, dalyvaujant 20,000 miniai.

Miniai nuolat raginant teisėjus ilgai nesiterlioti su "imperialistų agentais", šie netrukus paskelbė jiems mirties bausmę. Kareiviai nusivedė nuteistuosius, surištomis rankomis, į šalį, ir, dideliam minios malonumui, tuoj pat sušaudė.

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Telephoto

Kancleris Konrad Adenauer, pačioje dešinėje, stebi vėliavos pakėlimo ceremonijas Bonnoje (Vokietijoje), kai Vakarų Vokietijos Respublika tampa suverenine valstybe Vakarų sąjungoje. Dešimt metų okupacija pasibaigė.

SOVIETAI NUTRAUKĖ DRAUGYSTĖS PAKTUS SU ANGLIJA, PRANCŪZIJA

Tuo atsakyta į sutartis ginkluoti Vokietiją

MASKVA. — Sovietų Sąjungos vyriausybė pranešė, kad jos aukščiausioji taryba, tariamas parlamentas, patvirtino nutarimą nutraukti draugiškumo ir savitarpinės pagalbos sutartis su Anglija ir Prancūzija.

Sovietų valdžia, griebdamasi visų įmanomų politinių ir diplomatinių priemonių sulaikyti V. Vokietiją nuo atsiginklavimo, buvo iš anksto pagrasinusi Anglijai ir Prancūzijai, kad ji nutrauks minėtas sutartis. Grasinimų nepabūgus ir sutartis Vokietijai apsiginkluoti ratifikavus, Kremliaus valdžia dabar iš tikrųjų atsimetė nuo šių sutarčių, kadangi buvo nebepatogu atšaukti savo grasinimus.

Nebe tie laikai

Dabartinėmis politinėmis aplinkybėmis minėtos sutartys nebeturi ypatingos vertės nei anglams, nei prancūzams. Anglai 20-ties metų draugystės ir savitarpinės pagalbos sutartį su Maskva pasirašė 1942 metais, Prancūzija — 1945 metais. Dabar vakarams pasirodė daug svarbiau turėti savo pusėj buvusį priešą Vokietiją, negu buvusią sąjungininkę Rusiją.

JAV ruošias karui, sako Žukov

Sovietų karo ministeris maršalas Žukov, išvažiuodamas į Rytų Berlyną minėti pergalę prieš Hitlerio Vokietiją, paskelbė Pravdoj piktą straipsnį prieš Jungtines Amerikos Valstybes.

JAV savo karinėmis bazėmis laiko apsupusi Sovietų Sąjungą ir Liaudies Kiniją. Tos bazės numatytos planuojamam atominiam karui, rašo Žukov. Savo ilgame straipsny Vokieijos kapituliacijos prieš 10 metų proga buvęs raudonosios armijos vadas, Berlyno užkariautojas stengėsi neužkabinti savo "draugo" Eisenhowerio. Jis puolė aplamai Amerikos ir Anglijos "valdančiuosius sluoksnius", kurie svarstą karą prieš Sovietų Sąjungą ir kitas komunistines šalis.

Jis taip pat pasmerkė JAV už atominių bombų panaudojimą Japonijai paklubdyti. Kariniu atžvilgiu a. bombos Japonijoj buvusios nereikalingos, sako Žukovas. Amerikos karo vadų aiškinimu, panaudojus tas 2 atomines bombas, JAV ir sąjungininkai sutaupė apie milijoną savo kareivių gyvybių ir pagreitino taiką.

Dulles tarėsi su Edgar Faure apie Pietų Vietnamą

Dar nesusitarė, kaip laikytis šalies politikos maišaty

PARYŽIUS. — Valstybės sekretorius John F. Dulles sekmadienį tarėsi Pietų Vietnamo klausimais su pačiu Prancūzijos premieru Edgar Faure. Bet šis sunkus klausimas paliktas svarstyti šią savaitę.

JAV ir Prancūzijai reikia susitarti, kaip laikytis dėl dabartinės vyriausybės, Ngo Dinh Diem vadovaujamos, politikos, siekiančios panaikinti monarchiją ir įsteigti respubliką.

Į Paryžių atvyko ir Pietų Vietnamo imperatorius Bao Dai, gyvenąs Prancūzų Rivieroj. Diem vyriausybė ir suvažiavę du vietnamiečių kongresai imperatorių pašalino, kadangi jis kritiškomis kraštui dienomis pramogauja užsieniuose. Bao Dai sako, kad tie nutarimai neteisėti. Jis nori pasimatyti su sekr. Dulles, kad šis apsaugotų jo sostą. Bet JAV yra linkusios remti jo priešininką premierą Diem, tačiau ne tiek toli, kaip kad skelbti jau dabar respubliką.

— **Komunistinės Kinijos** ginkluotos džunkos buvo pagavusios anglų prekinį laivą, 3,500 tonų, dieną anksčiau apšaudyta nacionalistų Formozos vandenyse. Išaiškinus, kad laivas plaukia į komunistų uostą, džunkos anglus paleido.

Dr. Salko skiepai būsią sulaikyti mažiausia mėnesį

Žmonės laukia tikrų žinių

WASHINGTONAS, D. C. — Amerikos polio ligos ekspertai, dalyvaujant ir pačiam skiepų serumo išradėjui Dr. Jonas Salk, šeštadienį ir sekmadienį svarstė, ką daryti dėl tolesnio šių skiepų vartojimo.

Žmonės laukia naujo vyriausybės pareiškimo tuo reikalu. Vienas iš minėtos mokslininkų konferencijos dalyvių paleido į spaudą žinią, kad konfeerncijoj vyravo nusistatymas sulaikyti skiepų vartojimą mažiausia vieną mėnesį, kol patalogai ištirs visus susirgimus tų vaikų (apie 55), kurie susirgo polio liga, paskiepijus Salko serumu.

Federalinė vyriausybė penktadienį sulaikė serumo išdavimą iš laboratorijų ir pranešė, kad skiepų naudojimas laikinai sustabdomas.

Susilaiko ir europiečiai

Iš Vienos, Austrijos, pranešama, kad ten iš viso nepradėta naudoti Dr. Salk tipo serumo prieš polio paralyžių. Vaikai masiškai skiepijami vokiečių išrastu serumu. Bet vis dar bandymų tikslais.

Patys vokiečiai laikinai sustabdė numatytą masišką vaikų skiepijimą Behringe vaistų fabriko serumu, gaminamu panašiai kaip ir Dr. Salk serumas.

Belgija jau gavo nemažus kiekius Dr. Salk serumo, bet nuo skiepijimo susilaikė, kol JAV vyriausybė paskelbs galutinius tyrinėjimų duomenis.

Olandijoj vis dar tebetiriamas Dr. Salko vaistas ir neskubama skiepyti, kol galutiniai neįsitikinta vaisto sekmingumu.

Švedijo atšauktas numatytas planas paskiepyti Salko serumu 350,000 mokyklinio amžiaus vaikų. Atšauktas ir 254,000 mililitrų Salko serumo užsakymas iš Amerikos.

Indija gavo Salk serumo formulę

Atsilygino už bezdžiones

N. DELHI, Indija. — Indija buvo pirmoji užsienio valstybė, kuri gavo iš Amerikos formulę, kaip gaminti Dr. J. Salko išrastą serumą skiepams prieš vaikų paralyžių.

JAV ambasadorius Cooper, įteikdamas formulę, pripažino didelius Indijos nuopelnus šiam serumui. Indija aprūpina Ameriką serumo "žaliava" "rhesus" veislės beždžionėmis, iš kurių inkstų gaminamas Dr. Salk serumas.

MacMillan ragina derėtis su SSSR

PARYŽIUS. — Anglijos užs. reikalų min. Harold MacMillan kreipėsi į JAV ir Prancūzijos ministerius, prašydamas pritarimo savo vyriausybės nusistatymui sušaukti nedelsiant 4 didžiųjų konferenciją.

Valstybės sekr. Dulles neskuba organizuoti didžiosios konferencijos. Prancūzija anglų planui pritaria, bet turi skaitytis su Dulles išvedžiojimais, kad pirma reikia jiems susitikti su Molotovu ir ištirti, ar yra kas pasikeitę į gerąją pusę.

SOVIETŲ MARŠALAS PASAKĖ PIKTĄ KALBĄ DĖL VOKIEČIŲ GINKLAVIMO

Dingusios galimybės suvienyti šalį geruoju

BERLYNAS. — Vakarų valstybės savo sutartimis, pasirašytomis Paryžiuj, padidino naujo karo pavojų ir atėmė galimybes suvienyti taikiomis priemonėmis padalytą Vokietiją, kalbėjo Rytiniame Berlyne maršalas Georgi Žukov, SSSR karo ministeris.

Sekmadienį Rytų Berlyne visos komunistinės šalys savo agresingu būdu minėjo Hitlerio Vokietijos nugalėjimą prieš 10 metų. Į minėjimą savo delegaciją atsiuntė ir komunistinė Kinija. Jos delegacijai, kaip ir sovietų, vadovauja karo ministeris gen. Peng.

Tonas paaštrėjo

Maršalas Žukovas, kalbėjęs Maskvoj Gegužės 1 šventėj palyginti švelniu tonu apie Ameriką, sekmadienį pasigirdo Berlyne pilnas piktumo prieš vakarus, svarbiausia Jungtines Valstybes.

Jis prikaišiojo buvusiems sąjungininkams, kad jie dabar ruošiasi pulti tas tautas, kurios per karą išsivadavo iš fašizmo valdžios ir pradėjo pačios valdytis. Vokiečių militarizmas, dėl kurio buvo vieningai kariauta ir kuris buvo nugalėtas prieš 10 metų, dabar vėl atgaivinamas. Vakarai prisibiją, kad nesukomunistėtų ir kitos tautos, anot Žukovo, kad jos nepasirinktų "liaudies demokratijos" valdymosi formos. Jų valdantieji sluoksniai užtat sudarę sąmokslą prieš tas tautas, pasirašydami pereitais metais Paryžiuj sutartis, leidžiančias atgimti vokiečių militarizmui, norint juo pasinaudoti prieš "liaudies demokratijas".

Bandė paveikti vokiečius

Sovietų maršalas vaizdavo Sovietų Sąjungą didžiausiu vokiečių draugu. Sovietams visą laiką rūpėjo ir teberūpi suvienyti padalytą Vokietiją. Bet Paryžiaus sutartys apie Vakarų Vokietijos apginklavimą ir jos įtraukimą į karinius blokus, nukreiptus prieš sovietus ir jos draugus, atėmusios tas galimybes patenkinti visų vokiečių norą — suvienyti šalį taikiomis priemonėmis.

Komunistų kraštai steigs savo "NATO"

Maskvos satelitai nuduoda esą laisvi ir galį jungtis

BERLYNAS. — Rytinės Vokietijos premieras Otto Grotewohl savo kalboj, minint 10 metų sovietų įsigalėjimą Rytinėj Vokietijoj, arba pergalę prieš Hitlerį, bandė pagasdinti vakarų pasaulį kalbomis apie komunistų kraštų karinės sąjungos sudarymą.

Šią savaitę sovietai su savo satelitais įkurs Varšuvoj bendrą karinę komandą, kas tikrovėje nieko naujo nebereiškia, kadangi jau ir dabar Kremlius kietai valdo visų satelitų armijas ir pačius gyventojus.

Nauja bus tik tas, kad vadinamoji vokiečių liaudies policija iš 100,000 vyrų, laikoma kareivinėse ir ginkluota tankais, patrankomis, net laivais, bus pavadinta tuo, kuo ji jau yra — vokiečių raudonaja armija.

Pikti grumojimai

Grotewohl kalbėjo: "Mes įspėjame tuos, kurie tiesia savo purvinus pirštus prieš mūsų krašto atsistatymą: būkit atsargūs, mes smogsime ir tvirtai!"

Komunistų valdžios organas Neues Deutschland taipgi prirašė visokių grasinimų prieš vakarų karinę sąjungą NATO. Laikrašty vicepremieras ir partijos bosas Ulbricht sako, kad vokiečiai nenori NATO. Jis dar paragino vakarus apsigalvoti dėl Vakarų Vokietijos ginklavimo. Nes įgyvendinus vakarų apsiginklavimo susitarimus vokiečiams nepaprastai padidėsiąs karo pavojus.

Sudaryta Vakarų Europos Unija

Įstojo Vokietija, Italija

PARYŽIUS. — Ilgus metus planutoji Vakarų Europos karinė sąjunga yra įvykęs faktas. Šeštadienį į sąjungą, pavadintą Vakarų Europos Unija (WEU), įsto jo Vakarų Vokietija ir Italija.

WEU išėjo kiek kitokia, negu planuotoji Vakarų Europos Bendruomenė (WEC), kurią atmetė Prancūzija. Vietoj bendros Europos armijos, dabar paliekamos atskiros tautinės kariuomenės, kurios tačiau turės bendrą vadovybę ir bus NATO karinių-gynybos planų vykdytoja.

Vakarų Europos Unija išsivystė iš Briuselio savitarpinės pagalbos pakto, prieš 7 metus sudaryto iš Anglijos, Prancūzijos, Olandijos, Belgijos ir Luksemburgo. Pereitais metais Briuselio paktas buvo praplėstas, įtraukiant į jį ir Vakarų Vokietiją bei Italiją.

— **P. Vietnamo kariuomenė** užėmė Saigono policijos būstinę ir nuginklavo policiją, kurioj buvo įsigalėję Binh Xuyen padugnių gaivalu ir piratų šalininkų.

Nušovė streikininką

Kitą sunkiai sužeidė

KNOXVILLE, Ten. — Penktadienį buvo vėl paleisti ginklai į darbą, aštrėjant 2 mėnesių streikui Nashville ir Louisville geležinkelių kompanijoj.

Iš 4 suimtų nestreikuojančių darbininkų vienas iš jų, R. V. Brindley iš Nashville, Tenn., prisipažino, kad jis paleido mirtiną šūvį į streikininką Charles Wright. Jis sako, kad ginklą panaudojo, gindamas savo sūnų ir save. Kitas streikininkas peršautas, bet ne mirtinai.

Geležinkeliečių unija po to nutraukė derybas su tarpininkais ir pačia kompanija, protestuodama dėl šių užpuolimų prieš streikuojančius darbininkus.

Indijoj įvedama vienpatystė

N. DELHI, Indija. — Parlamento žemieji rūmai svarsto aukštųjų rūmų priimtą, Nehru vyriausybės įteiktą vedybų įstatymo projektą. Priėmus įstatymą, Indijoj bus uždrausta bigamija (dviejų žmonų turėjimas), vestos civilinės jungtuvės ir skyrybos. Kitu įstatymu, moterys galės paveldėti pusę tėvo turtą.

Melas apie taiką

Raudoniesiems rašytojams pavergtoje Lietuvoje pagyros ne dykai dalinamos. Vieni dergia savo krašto nuopelnus ir tradicijas, kiti ragina pavergtuosius lieti daugiau prakaito. Vieni garbina tėvą okupantą, kiti šlovina motiną partiją. Gi okupantui pataikautojas Antanas Jonynas dainuoja apie taiką.

Bulganinas kepa maršalus, Molotovas grąsina laisvam pasauliui; ginklų pramonei aukojamas žmonių gerbūvis; šimtai Sovietų divizijų rengiama karui, o maskolbernis Antanas Jonynas dainuoja apie taiką.

Devynios rytų Europos valstybės pavergtos Maskvos imperialistų. Pusė Vokietijos, pusė Austrijos, pusė Indokinijos ir pusė korėjos spaudžiamos raudonųjų replių, o minėtasis Antanas Jonynas dainuoja apie taiką.

Dvidešimt milijonų nekaltų žmonių pasmerkta mirti vergų stovyklose. Vyrai atskiriami nuo žmonų, tėvai nuo vaikų. Alkio ir šalčio giltinė tūkstančiams nelaimingųjų atima kvapą, o pataikūnas dainuoja apie taiką.

Kruvinas teroras siaučia pavergtuose kraštuose. Kremliaus žudomoji mašina veikia be perstojo. Statomi nauji kalėjimai; tardymo kamerose daužomi ir kankinami patriotai. Dėl vieno tiesos žodžio paleidžiama kulka į pakaušį, o komunistas Antanas Jonynas dainuoja apie taiką.

Žemdirbiai apiplėšti ir suvaryti į kolchozus. Jie verčiami eiti negirdėtą baudžiavą, nepakeliamai dirbti ir savo prakaito vaisiais maitinti banditų gaują. Iš darbininkų spaudžiamos paskutinės jėgos, o pavergėjui patarnautojas Antanas Jonynas dainuoja apie taiką.

Nė vienas pavergtasis lietuvis nėra tikras dėl ateities. Nė vienam nežinoma negando nei diena nei valanda, kada raudonieji žandarai trenks šautuvų buožėmis į duris, lieps pasiimti ryšulėlius ir išveš seną jauną į tolimą Sibirą, o Antanas Jonynas dainuoja apie taiką.

Tedainuoja, temeluoja,
Nors kaip šunės jie teloja,
Bet perkunas kartą trenks,
Žemė dangui nusilenks.
Ir taikos bei laisvės laime
Džiaugsis miestas tad ir kai-

(mas.

ANDY NORBUTAS
groja Šaltimiero Radijo WGES
pirmadienio programose

Teisinė pagalba

Kada nors savo gyvenime kiekvienam asmeniui teisinė pagalba yra reikalinga, ar tai sulaužyto kontrakto, dėl nesupratimo sutarties, nesilaikymo patvarkymų ir t. t.

Jeigu asmuo neturi iš ko užmokėti advokatui, maža teisybės tegali sulaukti.

Tokiems asmenims padėti 1876 m. būrelis niujorkiečių susirinko ir įsteigė Legal Aid Society Pats pirmasis tos organizacijos tikslas buvo padėti naujai atvykusiems iš Vokietijos. Šiandien ta organizacija siūlo savo patarnavimą visiems New Yorko miesto žmonėms, nepaisant spalvos, tikybos ir tautinės kilmės. Yra seniausia teisinės pagalbos organizacija visose JA V-ėse ir praeitais 75 metais padėjo per du milijonų aplikantų, kuriems pagalba buvo reikalinga. Kasmet apie 500,000 žmonių kreipiasi į šią organizaciją, ieškodami pagalbos. Žmonės gali tikėti, kad, prašant pagalbos iš šios organizacijos, viskas pasilieka privatišku reikalu.

Tokių draugijų yra apie 125 visose JA V-ėse. Kai kuriuose miestuose jos išlaikomos iš taksų fondų, kitose vietinės advokatų organizacijos padeda. New Yorko miesto organizacija gauna pinigus iš privačių šaltinių.

Savanoriai advokatai dirba kai kuriose organizacijose, bet New Yorko organizacija turi štabą iš 40 pilnai apmokamų advokatų. Be tų 40 advokatų, organizacijai padeda kiti "part time" savanoriai advokatai. Organizacijoj dirba advokatas Bilmacz, gabus kalbininkas.

Legal Aid Society duoda patarimų nemokamai, jeigu aplikantas netur iš ko mokėti, arba ima nustatytą mažą mokestį tų, kurie gali mokėti. Ji atstovauja asmenims teismuose, kur valstybė ar teismas neparūpino advokato. Aplikantai turi parodyti, kad negali užmokėti advokatui, ir tada užmoka reikalaujamo mokesčio 50 centų; bet ir tų nereikia mokėti, jeigu aplikantas neturi pinigų. Specializuotuose reikaluose, ypač, kur pinigų atgauta, kolektuojamas komisas. Bet niekad negali viršyti $30.

Draugija gali padėti algų ir mažų skolų reikaluose, įmokėjimų kontraktų klausimuose, apdraudos reikaluose, nesusipratimuose tarp savininkų ir nuomotojų, vedybų panaikinimuose, perskyrų reikaluose, paruošiant teisinius dokumentus, kurie liečia mažas sumas pinigų, jūrininkams dėl algų ir sužeidimų ir pan.

Kriminaliniuose atsitikimuose dalyvavimas tik pagal teisėjo prašymą arba jeigu aplikantas ar giminės ar oficiali įstaiga prašo tokios pagalbos.

New Yorko gyventojai, kuriems teisinė pagalba reikalinga, gali kreiptis į Legal Aid Society Civil Branch, 11 Park Place, New York 7. Kitų adresus galima rasti telefono knygoje. Kriminalinis skyrius yra 100 Centre Street, New York 13. Teisinės informacijos telefonu duodamos tik Welfare and Health Council of New York agentūroms, ne privatiems asmenims. (C. C.)

— Ar jau aukojai šio vajaus metu tremtiniams gelbėti?

—KĄ REIŠKIA CYMA? CYMA tai yra šveicariški labai geri laikrodžiai. Jų didelis pasirinkimas pas J. KARVELĮ, 3322 So. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. YA 7-0677. Čia pat sutaisoma laikrodžiai, foto ir radio aparatai, rašomos mašinėlės ir akordijonai. (Skelb.).

SOCIALINIS DRAUDIMAS PRAKTIKOJ

KLAUSIMAI IR ATSAKYMAI

Kl. 1953 m. birželio mėnesį aš buvau sužeistas automobilio nelaimėje ir negalėjau sugrįžti į savo turėtą darbą. Kada aš galėsiu pagal naujuosius socialinio draudimo nuostatus gauti sužeidimo pensiją?

Ats. Naujieji nuostatai nenumato sužeidimo pensijos darbininkams, kurie nėra sulaukę 65 m. amžiaus.

Kl. Tad ar, iš viso, kuo nors gali man pasitarnauti naujieji nuostatai, jeigu aš 65 m. amžiaus sulauksiu tik po 10 metų?

Ats. O taip. Socialinio draudimo pensijos, kuri bus mokama darbininkui sulaukus 65 m. amžiaus, dydis apskaičiuojamas pagal turėto mėnesinio uždarbio vidurkį. Bet pagal senuosius socialinio draudimo nuostatus tas vidurkis būdavo apskaičiuojamas iš viso laikotarpio, nežiūrint to, ar darbininkas dirbo, ar nedirbo. Paimkim tokį pavyzdį. Sakysim, darbininkas pastoviai dirbo nuo 1937 metų iki 1950 m., kuriais jis sulaukė tik 1954 m. Pagal sedarbingas. O 65 metų amžiaus jis sulaukė tik 1954 m. pagal senuosius nuostatus, jo uždarbio vidurkis būtų buvęs išvestas iš viso to laikotarpio, tai reiškia, nuo 1937 m. iki 1954 m., nors per paskutinius ketverius metus jis nedirbo ir nieko neuždirbo. Įskaičius nedirbtuosius metus, jo uždarbio vidurkis gerokai sumažėdavo. Gi pagal naujuosius nuostatus tas nedarbingasis laikotarpis yra "užšaldomas". Tai reiškia, mėnesinio uždarbio vidurkiui apskaičiuoti imamas tik tas laikotarpis, kuriame jis dirbo. Tuo būdu tas vidurkis išeina didesnis ir pagal tai — didesnė senatvės pensija.

Kl. Ar kiekvienas, kuris nustoja darbingumo, gali savo nedarbo laiką "užšaldyti"?

Ats. Visų pirma, darbininkas turi būti įėjęs į socialinio draudimo sistemą. Paskui per paskutiniuosius 10 metų jis turi būti išdirbęs mažiausiai 5 metus. Prieš pasidarydamas nedarbingas jis turi būti išdirbęs mažiausiai pusantrų metų per paskutiniuosius trejus metus. Šalia to jo nedarbingumo laikotarpis negali būti trumpesnis, negu 6 mėnesiai. Ir paskutinis dalykas. Užpildydamas "užšaldymo" aplikaciją darbininkas turi būti nedarbingas.

Kl. Kada aš galiu užpildyti savo aplikaciją?

Ats. Pagal naujuosius nuostatus "užšaldymo" aplikacija negalėjo būti užpildoma anksčiau negu 1955 m. sausio mėnuo. Dabar aplikacija gali būti užpildyta artimiausioje jūsų gyvenamosios vietovės socialinio draudimo įstaigoje.

Nesenstančios vertybės už mažą kainą

Ar jau turite šiuos veikalus:

1. William Shakespeare MACBETH. Didžiausio visų laikų dramaturgo garsiausia tragedija, poeto Kleofo Jurgelionio vertime. (Pirmieji užsisakę gaus šią knygą gražiai įrištą į kietus viršelius).
2. Miguel de Servantes PERSKYRŲ TEISĖJAS. Didžiojo ispanų klasiko "Don Kichoto" autoriaus komedija. M. Rastenio vertimas.
3. M. Arcibašev PAVYDAS. Psichologinė penkių veiksmų drama. Didelis įtempimas per visą veikalą.
4. Vsevolod Garsin KARĖS LAUKUOSE. Įdomūs rusų caristinės armijos kareivio atsiminimai. Parašyta labai gyvai ir intriguojančiai.
5. Paul Lafargue PASAKA APIE ADOMĄ IR JIEVĄ. Sulyginamosios mitologijos veikalas. Vertė P. Miškinis.
6. Erkman-Chatrian LAIKRODININKO ATSIMINIMAI. Prancūzų rašytojo apysaka iš Napoleono karų laikmečio.

Visas šias vertingas knygas gausite NAUJIENŲ administracijoje tiktai už $1.00. Atsilankykite ar siųskite money orderį nedelsdami, nes kai kurių iš šių knygų kiekis labai ribotas.

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street
Chicago 8, Ill.

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ PRANEŠIMAI

Utenos Apskričio Draugiško Klubo mėnesinis susirinkimas įvyks gegužės 10 d. Vengeliausko svetainėje, 4500 S. Talman Ave., 7:30 v.v. Nariai prašomi dalyvauti.

Nut. Rašt. Nellie Wilcop

a. + a.

MAGDALENA ALELIUNAS
(Pagal tėvus BAJORINAS)
2919 So. Emerald Ave.

Mirė 1955 m. gegužės mėn. 6 d., 9:15 val. ryte, sulaukusi pusės amžiaus.

Gimusi Lietuvoje, Tauragės apskr., Pagramančių parapijoje, Saukenų kaime.

Amerikoje išgyveno 47 metų.

Paliko nuliūdę 2 sūnus: Juozapas ir Walter, marti Ona, 2 dukterys: Estelle ir Anne Puhr, žentas Albert, 4 anūkai, sesuo Marijona Bajorinas, brolis Jonas Bajorinas, švogerka Barbora ir jų šeima, pusseserė Uršulė Poškienė, švogeris Mykolas ir jų šeima, 2 švogeriai: Juozapas Mileris ir Antanas Rupšas ir jų šeimos, švogerka Ona Bružienė jos vyras Jonas ir jų šeima ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Priklausė Bričporto Namų savininkų susivienijimui.

Kūnas pašarvotas Antano M. Phillips koplyčioje, 3307 So. Lituanica Ave.

Antradienį, gegužės mėn. 10 dieną 8:30 val. ryto, kūnas bus lydima iš koplyčios į Šv. Jurgio parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojama Šv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Magdalenos Aleliunas giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka: **sūnus, marti, dukterys, žentas, anūkai, brolis, pusseserė, švogerkos, švogeriai ir kiti giminės.**

Laidotuvių direktorius Antanas M. Phillips. YA 7-3401.

JUOZAPAS BUCZINSKI
Gyveno 4343 So. Throop St.

Mirė 1955 m. gegužės 7 d., 11:00 val. ryto, sulaukęs senatvės. Gimęs Lietuvoje, Tauragės apskrity, Sartininkų parap., Žygaičių valsčiuje.

Paliko nuliūdę: žmona Matilda, pagal tėvus Baronas; du sūnūs: Edward, marti Jean ir Alphonse, marti Anita; dvi anūkės: Patricia ir Katleen ir daug kitų giminių, draugų ir pažįstamų.

Kūnas pašarvotas Mažeika ir Evans koplyčioje, 6845 So. Western Ave.

Trečiadienį, gegužės 11 dieną 1:30 val. popiet bus lydimas iš koplyčios ir laidojamas Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Visi a. a. Juozapo Buczinski giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:
Žmona, Sūnūs, Anūkės, Marčios ir kiti Giminės.

Laidotuvių Direktorius Mažeika ir Evans. Tel. REpublic 7-8600.

25 METŲ MIRTIES SUKAKTIS

WILLIAM KWIETKAUSKAS
gyvenęs Zeigler, Ill.

Mirė 1930 metų gegužės mėn. 9 dieną.

Palaidotas Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Paliko nuliūdę: 3 sūnūs: Charles, marti Tillie, John, marti Bertha ir Bill; 3 dukterys: Della Kuraitis, žentas Domininkas, Mary Bulow, žentas Frank ir Frances Keiken, žentas Ralph; anūkai ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Mes Taves, Brangiausias, niekuomet neužmiršime. Tu pas mus jau nebesugrįši, bet mes anksčiau ar vėliau pas Tave nueisime. Tebūna Tau lengva ši žemelė.

Nuliūdę lieka:

Sūnūs, Dukterys, Marčios, Žentai, Anūkai ir kiti Giminės.

DAnube 6-6887
DAINA TELEVISION
PARDAVIMAS-TAISYMAS
3130 S. HALSTED

AUTO TAISYMAS IR GASOLINO STOTIS
Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, Firestone padangos, baterijos ir automobiliams dalys.
1934 W. 59th Street Tel.: GRovehill 6-9136
M. ČESAS, patyręs automobilių specialistas

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA
SAFETY OF YOUR SAVINGS
CRANE Savings & LOAN ASS'N
INSURED UP TO $10,000
5%
2555 West 47 th Str. CHICAGO 32, ILL. LAF. 5-1083
B.R.PIETKIEWICZ PRES.

MOVING APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS MOVING
IS TOLI IR ARTI
Nauji dideli trokai - Naujausi kraustymo įrankiai
Ilgų metų patyrimas - Pigus ir sąžiningas patarnavimas
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69 St. Chicago 36, Ill. Tel. Wallbrook 5-9209

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Nariai
kuriose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki $10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.
CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6234 SOUTH WESTERN AVE. CHICAGO 36, ILLINOIS
CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 WEST 47th STREET CHICAGO 32, ILLINOIS
DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS
ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 SOUTH 49th COURT CICERO 50, ILLINOIS
UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN, - TURĖSI RYTOJ!
TAIGI PRADĖK TAUPYTI ŠIOJE LIETUVIŠKOJE ĮSTAIGOJE.
Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki $10,000.00.
BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N.
4071 Archer Ave. Tel.: LAfayette 3-8248
(į vakarus nuo California Avenue)
CHARLES ZEKAS, Secretary
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šeštadieni 9:00 ryte iki 4:30 val. po pietų. Trečiad. 9:00 ryto iki 12 val. dieną. Ketv. 9:30 ryte iki 8:00 val. vak.

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramu | Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėles Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams.
3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

GĖLININKAS (PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
POrtsmouth 7-9020

URBA Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Banketams, Laidotuvėms, Papuošimams
GĖLININKAS
4180 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 W. 63 ST.
Telef.: PR 8-0833 ir PR 8-0834

Steponas C. Lackawicz
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS KOPLYČIOS
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIrginia 7-6672
10756 S. MICHIGAN AVE. PUllman 5-1270

LIŪDESIO VALANDOJE ŠAUKITE
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
3 ATSKIROS VĖSINAMOS KOPLYČIOS
6845 S. Western Ave. RE 7-8600-8601
Gyvenantiem kitose miesto dalyse gausim koplyčią arčiau jūsų namų.

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
1410 South 50th Avenue
CICERO, ILLINOIS
TELEFONAI:
GRovehill 6-2345-6 TOwnhall 3-2109
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Įstaiga
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 So. Hermitage Avenue
Tel.: YArds 7-1741 ir BIshop 7-9481
★
4330-34 So. California Avenue
Telefonas: LAfayette 3-0440
Mūsų radio programos šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES, 1390 kil.
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ.
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COmmodore 4-2228
VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th AVE., Cicero, Ill. Phone: OLympic 2-1003
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVENUE Phone: YArds 7-3401
PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone: SEeley 3-5711
ALFRED VANCE
177 WOODSIDE RD., Riverside, Ill. Tel.: OL 2-5245
PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572
GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139
P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911
LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone: YArds 7-0781

NEW YORKO NAUJIENOS

Rašo VLADAS BARČIAUSKAS

Steigiamojo Seimo sušaukimo minėjimas

New Yorko visuomenė plačiau paminės Lietuvos respublikos steigiamojo seimo sušaukimo 35 metų sukaktį. Toms iškilmėms suruošti komitetas vėl posėdžiavo ir pasirinko gegužės 21 d. minėjimui; jis bus Apreiškimo parapijos salėje.

Gerbiant Lietuvos respublikos seimą kalbės jo buvę nariai prof. Juozas Kaminskas — socialdemokratas, Jonas Makauskis — liaudininkas ir ponia Magdelena Galdikienė, seime atstovavusi krikščionis demokratus.

Į komitetą tam paminėjimui suruošti įeina visų politinių partijų atstovai, Maž. Lietuvos rezistentų atstovas, jaunimo organizacijos, jų tarpe skautai ir kiti.

Po minėjimo bus pobūvis ir šokiai.

Pulk. Kazys Grinius New Yorke

Lietuvos armijos gen. štabo pulkininkas ir buvęs Lietuvos karo atstovas Berlyne Kazys Grinius su žmona Gražina porą mėnesių atostogauja New Yorke. Kaip žinoma, pulk. Kazys Grinius yra Amerikos Balso Muencheno radijo centro rusų skyriaus programos vedėjas. JA V-bių užsienio tarnyboje pulk. K. Grinius jau kelinti metai. Ilgesnį laiką pabuvę užsienyje, Amerikos valdininkai gauna progą grįžti į Jungtines Valstybes atostogoms.

Čia, New Yorke, Griniai sutiko savo sūnų Algį, kuris meno mokslus studijuoja Oberlin, Ohio, kolegijoje, kur pasiekė magistro laipsnį ir dabar ruošiasi daktaratui.

Pulk. Kazys Grinius ir žmona Gražina New Yorke anksčiau gyveno ilgesnį laiką.

Latviai prašo Eisenhowerį pildyti pažadus

New Yorke tris dienas vyko Amerikos latvių metinis kongresas. Tai ketvirtas toks kongresas iš eilės. Kongrese dalyvavo 101 delegatas, jie atstovavo 164 latvių organizacijas ir parapijas visoje Amerikoje. Kongrese buvo svarstyti aktualūs latvių tautos politiniai ir kultūriniai reikalai, o taip pat tiesti keliai Latvijos valstybei išlaisvinti. Tarpe kitų, kongresą sveikino Latvijos charge d'affairs Washingtone Arnold Spekke, Lietuvos generalinis konsulas New Yorke Jonas Budrys, Amerikos Lietuvių Tarybos Informacijos Centro New Yorke direktorė Mary Kizis ir kiti.

Svarstant latvių būklę tremtyje ir ieškant kelių išlaisvinti Latvijos respubliką pasiųsta telegrama JA V-bių prezidentui Eisenhoweriui. Telegramoje pažadama pilna parama tinkamai vykdyti naujame imigracijos įstatyme numatytus dėsnius. Taip pat telegramoje nurodoma, kad laisvajam pasauliui pavojus didės, jei Eisenhoweris nepildys rinkimų kampanijos metu duotus pažadus laisvinti pavergtas tautas, jų tarpe ir Pabaltės valstybes.

Kongresas, svarstydamas Latvijos laisvinimo kelius ir būdus, nutarė įsteigti fondą, kuris bus dabar kuriamas ir jame kraunamos lėšos atsikūrusiai Latvijai ūkiškai atstatyti ir stiprinti. Be to, nutarta įsteigti fondą, iš kurio lėšų bus remiami tremtyje gyveną latviai, nepajėgią savimi materialiai rūpintis.

Kultūrinė komisija pranešė skirtas premijas už literatūros, meno, muzikos ir mokslo darbus. Literatūros premiją laimėjo rašytojas Anslaus Eglitis, už novelę "Žmogus iš mėnulio", muzikos premijas laimėjo Janis Medins ir T. Kenins, meno premiją laimėjo dailininkas prof. Janis Kuga, bendrųjų mokslų darbuose pirmoji premija atiteko poniai Veltai Rukis.

Kongresas vyko darbingoj nuotaikoj, nutarti platūs užsibrėžimai. New Yorke gyveną latviai kongresą sekė su dideliu susidomėjimu.

Du estai ištrūko iš vergijos

New Yorko estai rūpinasi likimu dviejų savo tautiečių, kurie buvo pasprukę iš rusų vergijos. Oakland Tribune, Californijoje, pranešė, kad du estai prasiveržė per geležinę uždangą ir pasiekė Suomiją. Žinią laikraščiui pateikė pabaltiečiams iš seniai žinomas Amerikos laikraštininkas Donald Day, kuris vėl yra Suomijoje. Estai Suomijoje stengėsi apie išsilaisvinusius sužinoti, bet ų negalėjo surasti. Bijomasi, kad abudu grąžinti Estijon.

Estų laisvės komitetas protestuoja

New Yorke veikiantis Estų Laisvės Komitetas, kuris prilygsta Amerikos Lietuvių Tarybai, pasiuntė Jungtinių tautų žmogaus teisių komisijai telegramą. Toji žmogaus teisių komisija posėdžiauja Ženevoje, Šveicarijoj. Komisijos posėdžiuose, svarstant tautų apsisprendimo teises, rusų atstovas pareiškė, kad Pabaltės tautos naudojasi pilnomis laisvėmis ir esamą kelią pasirinko laisvu noru. Estai prieš tokį pareiškimą užprotestavo, prie telegramos pridėjo Kersteno komiteto rezoliuciją ir dokumentus.

Telegramas Žmogaus Teisių Komisijai pasiuntė lietuviai ir latviai.

Los Angeles, Calif.

Mirė Pranas Račkus

Š. m. balandžio 29 d., 7 val. rytą, amžinai užmerkė akis Los Angeles gyventojas geras lietuvis Pranas Račkus.

Jis jau sirguliavo keletą metų, bet šis paskutinysis metas, matėsi, jam jau sunkus buvo. Mirties priežastis — turėjo kraujo pranykimo ypatybę, ir visos kraujo transfūzijos nieko pagelbėti negalėjo.

Laidotuvės įvyko gegužės 2 d. rytą, patarnaujant Casper laidotuvių direktoriui; nulydėtas į Inglewood Park kapines.

Pranui sunešė daug gražių vainikų, kurie tuo pačiu parodė, kad jis turėjo daug draugų ir užsitarnavo, kad jam gėlės kelią klotų į amžinąją poilsio vietą.

Pirmadienis darbo diena, nesitikėta daug žmonių. Bet į Prano laidotuves prisirinko pilnutėlė koplyčia žmonių. Pilnutėlė ne smalsuolių, bet širdingų jo draugų. Visi susikaupę, liūdnai žvalgėsi čia į Praną, kuris gėlėse paskendęs ilsėjosi, čia į liūdnąją jo žmoną Oną bei sūnų su žmona.

Skambėjo vargonų graudūs garsai, p. F. Karsokaitė sugiedojo "Going Home", kurios aidas ašaras išspaudė. Malonu buvo klausytis Florencos balso. Gražiai skambėjo jos "Ave Maria".

Gražią atsisveikinimo kalbą pasakė Dr. J. J. Bielskis. Dr. Owen J. C. Norem tarė atsisveikinimo žodį ir maldą.

K. Lukšis vedė tvarką koplyčioj ir kapinėse, reprezentuodamas įvairias lietuvių organizacijas, kuriose ir Pranas buvo uolus veikėjas. Artimieji Prano draugai nešė jo karstą: Miliūnas, Mordus, Mockus, Pamataitis, Archis ir Batkus.

Į kapines, prie alyvos medelio, kur jau vietelė paruošta, lydėjo ilga virtinė mašinų, kurios buvo visos pripildytos jo draugų lietuvių.

Čia vėl p. Lukšis tarė atsisveikinimo žodį ir Adelė Nausiedas, artima šeimos draugė, sukaupusi jėgas, tarė keletą jautrių prisiminimo žodžių. Dr. Norėm su draugais dar prabilo maldoje, atsisveikino su Pranu ir pratarė suraminimo žodį velionies žmonai ir šeimai.

Neteko Ona mylimo vyro, neteko sūnus tėvo, neteko lietuviai gero garbingo lietuvio, kuris davė lietuviams patrioto pavyzdį. Pranas laurų neieškojo, bet jo artimieji žino, kad Pranas, gerasis lietuvis, bus mums neužmirštamas ir sektinas pavyzdys.

Tesie lengva tau ši žemė ir tegu ramybė viešpatauja tavo šeimos sielose! S. Batkienė

Philadelphia, Pa.

Kaip praėjo bendruomenės rinkimai

LB Tarybos rinkimai, įvykę gegužės 1 d. Philadelphijoje, pradėjo be didesnio jais susidomėjimo. Iš senųjų lietuvių amerikiečių balsavusių tą dieną, buvo tik vienas kitas. Lietuviškoms parapijoms priklausą parapiečiai rinkimuose laikėsi labai pasyviai. Visuomeninė veikla stipriausioje Šv. Kazimiero parapijoje, turinčioje apie 600 parapiečių, balsavo 49; Šv. Andriejaus parapijoje — 65; Šv. Jurgio parapijoje tik 16. Chesteryje balsavo 20 lietuvių. Vadinamojo Lietuvių Banko patalpose balsavo 62. Iš viso Philadelphijoje balsavo 212. Kolonijai, turinčiai apie 18,000 lietuvių, bendruomenės rinkimuose dalyvavusių skaičius nepaprastai mažas.

Kokioje nuotaikoje vyko rinkimai

Balsuotojų daugumą sudarė naujieji ateiviai, kurių tarpe savaitėje prieš rinkimų dieną pasireiškė stipri partinė agitacija. Į Philadelphiją buvo atgabenti dideli kiekiai žalios spalvos katalikų federacijos išleistų atsišaukimų su Romos patvirtintais kandidatais į B. Tarybą. Frontininkai, kurių keletas šalininkų esama ir Philadelphijoje, iš Brooklyno susilaukė taip pat atsišaukimų, ir juos, dėl orientacijos, paskleidė tik savųjų tarpe. Tautininkų skyrius atsispausdino "Dirvoje" ir "Vienybėje" paskelbtą kandidatų sąrašą. Kai kuriuose partiniuose sąrašuose buvo tie patys kandidatai, tai kėlė balsuotojuose nepasitikėjimą visais platinamais partiniais kandidatų sąrašais. Daugelis sau rinkosi kandidatus tokius, kuriuos jie gerai pažino.

Balsų skaičiavimui sugaišta daug laiko

Lietuvių Banko rūsyje, vykstant bendruomenės narių susirinkimui, gretimame kambaryje darbavosi rinkiminė k-ja, susidedanti iš teis. B. Žukausko, inž. A. Jurskio ir M. Bigenio. Komisija, padedama savanorių, pradėjo balsų skaičiavimo darbą. Kiekvienos balsavimo kortelės 97 kandidatų pavardžių peržiūrėjimas ir atžymėjimas už kurį kandidatą balsuojama, reikalavo 2 minučių laiko.

Už ką daugiausia balsuota

Daugiausiai balsų atiduota už katalikų kunigus. Prel. J. Balkūnas gavo 143 balsus, kun. St. Yla — 132; prel. I. Albavičius — 86; kan. V. Zakarauskas — 60; ev. kunigas Ansas Trakis — 49.

Socialdemokratų kandidatai: K. Bielinis — 60; J. Vilkaitis — 24.

Iš Philadelphijos išstatyti kandidatai iš rinkimų išėjo su tokiais daviniais: prof. J. Puzinas surinko 140 balsų; prof. V. Maciūnas surinko 117 balsų; Balys Raugas surinko 102 balsus.

Voldemarininkų ideologas Vytautas Staneika gavo 45 balsus. Klikna Matas, iš Chicagos, 3 balsus; Rapolas Skipitis — 79; Dr. K. Vileišis — 36; adv. J. Kutra — 23; teis. J. Liūdžius — 25.

Algirdas Goštautas

*Chicagiečiams susisiekimo nelaimės kiekvienais metais kainuoja $40,000,000. Kiekvienos nelaimės metu jūs užmokate savo dalį. Padėkite sumažinti tą milžinišką sumą, įstojant į "Crusade for Traffic Safety"

Iš Niagaros kolonijos

— Su pavasariu Wellandan grįžo ne tik šiltas oras ir saulėtos dienos, bet labai sumažėjo ir nedarbas. Atlas Steels ir Page Hersey fabrikai ne tik pašaukė visus senuosius darbininkus, bet, kiek girdėti, ima ir naujus. Elektro-Metal įmonėje irgi dirba daug daugiau, negu žiemos mėnesiais. Atrodo, kad lietuvių tarpe bedarbių kaip ir nebėra.

Lietuviai kruta ir organizacinėje veikloje. Ryžtingai atidirbusi beveik metus, Lietuvių Bendruomenės valdyba balandžio 17 d. buvo sušaukusi visuotinį susirinkimą naujai valdybai rinkti. Kaip visur kitur, taip ir čia kartais pasitaiko nesklandumų. Į susirinkimą susirinko nedaug asmenų, nauja valdyba nebuvo išrinkta. Kaip girdėti, gegužės m. 15 d. revizijos komisija bandys pakartotinai valdybą rinkti. Reikia tikėtis geresnių rezultatų.

Kelių atsargos karių iniciatyva pradėti organizuoti atsargos kariai. Balandžio 24 d. p. Ubeikio ūkyje prie Allenburg buvo steigiamasis "Karių Ramovės" susirinkimas. Naujai organizacijai linkiu sėkmės.

Gražiai ir įspūdingai paminėta Wellande Motinos Diena. Gegužės m. 1 d. įvyko pamaldos su pritaikytu tai dienai pamokslu. Po pamaldų St. Mary's bažnyčios rūsyje susirinkusieji girdėjo gražią p. Simonaitienės paskaitą. Buvo ir vaikučių vaidinimėlis "Džiaugsmas", p. Pauliolienė padainavo keletą dainelių.

— Niagara Falls Lietuvių Klubo ruoštas balandžio 30 d. vakaras — šokiai praėjo su dideliu pasisekimu. Į vakarą suvažiavo daug svečių iš JAV ir Kanados. Gauta gražaus pelno.

— Gegužinių sezono atidarymas Niagaros pusiasalio lietuviams bus prie St. Catherines, Ont., Port Weller Garden — City Beach š. m. gegužės 28 d., šeštadienį. Gegužinė prasideda 3 val. po pietų gražiame parke prie Ontario ežero. Paprastai geužinės toje vietoje susilaukia daug svečių. Tikimasi, ir ši pirmoji šių metų gegužinė sutrauks daug lietuvių iš plačios Peninsulos ir kitų tolimesnių vietovių. Laukiama svečių ir iš JAV. Ir blogam orui esant gegužinė įvyks, nes bus šokama salėje. Veiks bufetas su silpnaisiais bei alkoholiniais gėrimais ir užkandžiais. ž.

JONAS GRADINSKAS
Televizijos, Radio, Patefonų Taisymas
"PASKAMBINKIT PRIEŠPIET — ATVAŽIUOSIM POPIET"
J. G. Television, 944 W. 35th Place
Telefonas FRontier 6-1998
Pas lietuvį — ir geriau ir pigiau!

IŠ TOLI AR IŠ ARTI PIGIAI
PERKRAUSTAU
(MOVING)
BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS.
Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.
ANTANAS VILIMAS
3415 So. Lituanica Ave.
CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: FRontier 6-1882

TAUPYKITE
Chicagos Stipriausioj Taupymo Įstaigoj
TURTAS - - - - - - $53,000,000.00
ATSARGOS FONDAS - - $4,000,000.00
JUSTIN MACKIEWICH, President and Manager
ĮSTAIGOS VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštad., nuo 9 val. ryto iki 4 po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 valondos vakaro. Trečiadieniais visai neatidaroma.
CHARTERED AND SUPERVISED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT
Standard Federal Savings
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
(Archer Ave. at Sacramento)
PHONE: Virginia 7-1141

SAUGUS BALDŲ PERKRAUSTYMAS
iš arti ir toli
NAUJAS 1955 M. SPECIALUS DIDELIS SUNKVEŽIMIS.
Pigus, sąžiningas patarnavimas
Šaukite:
R. ŠERĖNAS
4546 SO. WOOD STREET
Chicago 9, Ill. Tel.: VI 7-2972

PIGIAI IR SAUGIAI
PERKRAUSTAU BALDUS
VIETOJE IR IŠ TOLIAU
K. EIDUKONIS
Turiu naują didelį sunkvežimį, specialius įrankius ir apdraudes
6930 So. Talman, Chicago 29, Ill.
Tel. GRovehill 6-7096

GREITAI PAŠALINA GALVOS SKAUDĖJIMO IR BRONKITINĖS ASTHMOS NEMALONUMUS
HAYSMA CAPSULES
Only $1.00
SOLD AT ALL DRUG STORES
HAYSMA FOR RELIEF OF THE DISCOMFORTS OF HAY FEVER ASTHMA AND HEAD COLDS
PRICE $1.00 HAYSMA CO.

TONIKAS VIDURIAM
Čia yra naminė gyduolė: mišinys šaknų, žolių ir sėklų. Ji vartojama arbatos formoje nuo šių ligų: skilvio nevirškinimo, inkstų (kidneys), odos išbėrimo, gerklės užkimimo, plaučių uždegimo, vidurių liuosavimo, pūslės ligų, širdies supykimo, šiurpuliavimo, prešalimo, dieglių, reumatizmo, bronchito, rožės, riemens deginimo, galvos skaudėjimo, sąnarių gėlimo, ir nuo daugelio kitų vidurių ligų. Šios arbatos svaras kainuoja $4.00.
ALEXANDER'S CO.
414 BROADWAY
South Boston 27, Mass.

SOPHIE BARCUS
★
RADIJO VALANDA
Iš Stoties W. G. E. S.
1390 kilocycles
Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto.
Ir kas pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro.
Sekmadienį 8:30 — 9:30 val. ryto iš stoties WOPA, 1490 kilocycles.
Tel.: HEmlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST
Chicago 29, Illinois

Taupymas yra turtingumo šaltinis
Pradėk taupyti tuojau.. Mes mokam aukštus dividendus.
Mūsų bendrovės laikomi pinigai apdrausti iki $10,000.00.
MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASS'N.
4038 Archer Avenue Tel. LAfayette 3-6719
Sekretorius AUGUST SALDUKAS
Už Taupomus Pinigus Mokame 3½ Nuošimčio

TAI OBALSIS, KURIS PER 50 METŲ DAUGELIUI SUTEIKĖ GERBŪVĮ IR TURTĄ
50
PLANINGAS TAUPYMAS VISADA NEŠA GERUS DIVIDENDUS
1905 50 1955
MUTUAL Federal Savings AND LOAN ASSOCIATION
JOHN J. KAZANAUSKAS, President
Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill. Phone VI 7-7747
Įstaigos valandos: Kasdien nuo 9 ryto iki 5 val. po pietų. Ketvirtad. nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiad. visai neatidaroma.

Roosevelt Furniture Miegamo Rakandų Išpardavimas
11 gabalų tiktai už $169
Į šį setą įeina lova, dreseris, komoda, springsai, matrasas su vidujiniėm spiruoklėm, 3 vanity stiliaus lempos, 2 miegamos pagalvės ir kilimas. Didelis pasirinkimas ir kitokių baldų. Galima užeiti vakarais. Parduodame išmokėjimams. Už 6 mėnesių išmokėjimus neimame jokių nuošimčių. Prieš perkant baldus, užsukite į šią lietuvišką krautuvę, apžiūrėkite baldus ir patirkite kainas.
ROOSEVELT FURNITURE CO.
2310 W. ROOSEVELT ROAD Tel.: SEeley 3-4711
Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

This is our new HOOVER Constellation
Other cleaners reach this far!
It cleans twice the area of any other cleaner... with its exclusive double-stretch hose!
Want to see something amazing? New double-stretch hose lets you go from one room to another, clean all the way upstairs, without moving the cleaner. A smart, small sphere —less than 12 inches from swivel top to easy-glide base—yet it's the world's most powerful cleaner. See it this week!
BEE JAY STORES
15 W. Hubbard Street WHitehall 4-3253
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAymarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3. 1879.

Subscription Rates:
$9.00 per year in Canada
$9.00 per year outside of Chicago
$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy.

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu:
Metams $10.00
Pusei metų $5.50
Trims mėnesiams $3.00
Vienam mėnesiui $1.25
Chicagoje per išnešiotojus:
Viena kopija ..... 5c.
Savaitei ..... 30c.
Mėnesiui $1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:
Metams $9.00
Pusei metų $5.00
Trims mėnesiams $2.50

Užsieniuose:
Metams $11.00
Pusei metų $5.50
Trims mėnesiams $3.00

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois. Telef.: HAymarket 1-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Kremliaus "Suminkštėjimas"

Susitarimas dėl taikos su Austrija, veikiausia, bus netrukus pasiektas. Beliko tik vienas ginčytinas sutarties punktas, būtent, dėl Austrijos aliejaus šaltinių, kuriuos Sovietų Rusija išnaudojo per 10 metų; vakarinių valstybių ambasadoriai siūlo grąžinti juos originaliems savininkams, o bolševikų atstovas Iljičev tam priešinasi. Bet vienokiu ar kitokiu būdu šis klausimas bus išspręstas ir taikos sutartis bus pasirašyta.

Sovietų premjeras Nikolai Bulganin viešai pasisakė už Rytų - Vakarų konferenciją tarptautinėms problemoms apsvarstyti. Tokios konferencijos nori Britanija ir, matyt, pritarimą duos ir Jungtinės Valstybės, kai Maskva įrodys savo nuoširdumą "veiksmais", atsiimdama savo kariuomenę iš Austrijos teritorijos. O jei tokia Keturių Didžiųjų konferencija įvyks, tai reikia tikėtis, kad Rusija sutiks svarstyti ir Vokietijos suvienijimo klausimą, nežiūrint to, kad Federalinė Vokiečių Respublika nutarė ginkluotis ir įsijungti į bendrąją Vakarų gynybos sistemą. Maskva grasino neiti į jokias derybas dėl Vokietijos, jei ji susidės su "imperialistais", bet tai buvo propagandos blofas.

Santykiai tarp Rusijos ir Vakarų nepaaštrėjo; priešingai, komunistų diktatūra darosi lyg ir minkštesnė. Ne be jos sutikimo ir kinų Chou En-lai pareiškė norą tartis su JAV dėl ginčų Formozos srityje. Iš Peipingo paskutiniu laiku jau beveik negirdėt agresingų kalbų.

Vakariečiai stebisi ir ieško šito komunistų suminkštėjimo priežasčių. Niekas netiki, kad Kremliaus vilkai virsta vegetarijonais. Savo grobuoniškų siekimų jie, žinoma, neatsižadėjo. Tironijos sistema Rusijoje ir kitose komunistų valdomose žemėse darosi net žiauresnė. Yra likviduojami arba šalinami iš atsakingų vietų aukšti pareigūnai, kurie žadėjo duoti šiokių tokių nuolaidų žmonėms. Despotizmas, kuris neturi žmoniškumo jausmo savo valdiniams, negali būti draugingas kitoms tautoms.

Bet atrodo, kad Maskva yra verčiama sukti savo užsienio politiką į taikingesnes vėžes. Tam yra trys svarbiausios priežastys. Viena, ji įsitikino, kad Vakarų ji nenugąsdins savo "galybe". Jungtinės Valstybės ir jų sąjungininkai šiandien yra daug stipresni, negu prieš keletą metų; o dabar, kai ims ginkluotis vakarinė Vokietija, tai ir pačioje Europoje jėgų santykis pakryps ne Rusijos naudai.

Antra priežastis tai — ekonominiai keblumai Sovietų Sąjungoje ir jos satelituose. Jai ypač nesiseka tvarkyti žemės ūkį, kuris turi maitinti ir aprūpinti žaliavomis neproporcingai išaugusią pramonę. Anksčiau Rusija plėšė pagrobtų šalių gėrybes, bet jos šiandien jau yra kaip nugraužti kaulai — mėsos nebeliko; o tolimesniems svetimų žemių grobimams Europoje arba Artimuose Rytuose kelias užkirstas. Išlaikyti milžinišką kariuomenę ir milijonus biurokratų, nedirbančių jokio produktingo darbo, darosi vis sunkiau ir sunkiau.

Ir tuo pačiu laiku auga žmonių nepasitenkinimas pavergtose tautose. Jos buvo įpratusios gyventi daug geriau, negu Rusijos mužikai ir darbininkai. Kaip ilgai bus galima jas valdyti nuoga ginklo jėga ir teroru? Bolševizmo nasrai per daug apžiojo.

Iš desperacijos Rusijos diktatoriai mestųsi į kokią nors karo avantiūrą, kaip kad darė Mussolini ir Hitleris; jei JAV neturėtų atominių ginklų, tai jie neabejotinai būtų seniai mėginę šituo būdu išgelbėti nuo žlugimo savo pūvantį despotizmą. Bet tos nelemtos "atombombos" juos sulaiko (įsidėmėkite, kaip jų neapkenčia Kremliaus tarnai Amerikoje; "atombombizmą" jie piešia, kaip baisiausią pasaulio šmėklą!)!

Todėl — kas belieka Maskvai daryti? Belieka bandyti su "kapitalistais" pasiderėti — gal būt, pavyks iškaulyti iš jų daugiau nuolaidų už "taikos" pažadus — arba gal pasiseks juos sukiršinti vienus su kitais. Tada susidarytų geresnė proga agresoriams pradėti naujus grobimo žygius.

Vakarai privalo atsakyti į Kremliaus "suminkštėjimą" ne nuolaidomis, o energingesniu politiniu ir ekonominiu spaudimu prieš jį, nepaliaujant kartu ir ginkluotis, nes karo pavojus tik sumažėjo, bet ne išnyko.

APŽVALGA

EINŠTEINO GENIJUS

Apie didįjį mokslininką ir reliatyvumo teorijų autorių Dr. Albertą Einšteiną, kuris neseniai mirė, įdomų straipsnį parašė garsusis Britanijos matematikas ir filosofas Bertrand Russell, gerai pažinojęs Einšteiną ne tik iš jo mokslo darbų, bet ir privačiame gyvenime.

Bertrand Russell sako:

"Albertas Einšteinas buvo, mano nuomone, autentiškiausias didis žmogus iš visų, kokius aš esu kada pažinojęs.

"Aš pažinojau žymius asmenis įvairių rūšių — valstybininkus nuo Gladstono iki Lenino ir Churchillo, poetus nuo Browningo ir Tennysono ir Mallarmo iki T. S. Elioto, ir daugumą paskutinių 60 metų filosofų. Bet nė vienas jų nepadarė man tokio stambumo ir gilumo įspūdžio, kokį paliko manyje Einšteinas.

"Vienu laiku aš turėjau su juo gana artimą pažintį ir mane, kaip ir kiekvieną kitą, stebino jo paprastumas ir draugingumas. Asmeniškai jisai buvo žavingas ir kiek naivus. Jo nepaprastas proto pajėgumas pasireikšdavo tik neasmeniniuose dalykuose. Aš drįstu sakyti, kad jisai galėjo būti toks pat apsukrus, kaip bet kuris verslininkas, jei jisai būtų norėjęs, bet asmeniniai reikalai niekad neužėmė daugiau vietos jo mintyse, kaip mažą kampelį.

"*Savo jaunystę* Einšteinas praleido radikalinėje, pacifistinėje ir laisvamaniškoje aplinkoje. Lankydamas mokyklą pietinėje Vokietijoje, jisai negalėjo pakęsti muštro ir drausmingumo. Jisai nepritarė karui. Jisai pasitraukė iš žydų bendruomenės dėl to, kad buvo laisvamanis, nors vėlesniais metais pasipiktinimas antisemitizmu paskatino jį vėl į ją sugrįžti. Daug metų jisai gyveno Šveicarijoje ir priėmė Šveicarijos pilietybę. Iš Šveicarijos jisai išvyko į Pragą, o iš Pragos į Berlyną. Antisemitizmas išvijo jį iš Vokietijos ir jisai rado prieglaudą Jungtinėse Valstybėse, kur jisai pasidarė pilietis 1941 m.

"Jisai visada buvo giliai susidomėjęs visuomeniniais reikalais, ir per visą jo veiklos tarpą mano simpatijos buvo panašios į jo. Mudu abu buvova priešingi pirmajam pasauliniam karui, bet mudu abu atvertė prie karo Hitleris. Einšteinas niekad nepaliovė gynęs liberalinių pažiūrų.

"Einšteinas nebuvo universališkas genijus. Kai jisai lankė mokyklą, jo lotynų kalbos mokytojas padarė iškilmingą pareiškimą: 'Iš Einšteino niekad nieko lemto nebus'. Eidamas 18 metus Ciuriche, jisai neišlaikė kvotimų iš botanikos ir naujųjų kalbų.

"*Dabartiniame šimtmetyje,* nors pilname katastrofų politikos atžvilgiu, protas susilaukė didelių triumfų, ir niekur jo triumfai nebuvo didesni, kaip fizikoje. X spinduliai, radioaktyvumas, quantum teorija, be galo apgailėtinas branduolio struktūros atidengimas padarė revoliuciją žmogaus sąvokose fizinių gamtos vyksmų. Einšteinas davė įžymų įnašą įvairioms šitos fizinės pažangos dalims, bet, kaip visiems žinoma, svarbiausią pagrindą jo išgarsėjimui sudaro jojo dvi reliatyvumo teorijos, speciali 1905 metų teorija ir bendroji 1916 metų teorija.

"Esminė jo specialios teorijos svarba buvo, sakytum, filosofinė. Ji pakeitė pagrindines gamtos struktūros sąvokas, kurias buvo priėmę filosofai ir mokslininkai.

"Bendroji teorija, kuri pasirodė pačiame pirmojo pasaulinio karo viduryje, turėjo šiek tiek kitokios rūšies svarbą. Ji buvo pirmas žinksnis po Sir Isaak Newtono link gravitacijos (traukos) supratimo.

"Einšteino darbas, kaip visi mokslo darbai, su laiku neišvengs kitimų, bet aš manau, kad jis turės visada pasilikti, kaip be galo svarbi pažanga išvystyme sąvokų, kurių rėmuose tenka dirbti moksliniam stebėjimui. Aš nemanau, jog yra rimto pagrindo abejoti, kad jo garbė bus ne mažiau patvari, kaip Newtono."

PASTABĖLĖS

VILNIAUS RADIJO ŽINIŲ SANTRAUKA

Kaip kolonizuojamas Kazakstanas

Kazakstano dirvonojamose žemėse jau įsteigti 337 grūdų tarybiniai žemės ūkiai. Bernauti čia iki šiol iš visos SSSR varu sugabenta 73,000 žmonių. Iš Maskvos srities sugabenti įsikūrė 21 tarybiniam ž. ūky. Kiekvienas tų taryb. ūkių turi savus pavadinimus, kaip antai: Deržavinskio, Lenino, Nepobiedimyj, Zaslavski ir kiti.

Iš Leningrado atgabentieji įkurdinti 15-koje sodybų. Ir iš kitų SSSR sričių Kazakstanan suvežti sudaro savus tarybinius ūkius.

Kaip Vilniaus radijas praneša, Lietuvai numatyti 4 tarybiniai ūkiai Kazakstane. Latvijai ir Estijai taip pat po 4. Iš Ukrainos atgabentieji bus apgyvendinti 54 sodybose, Gudijos — 22 ir Moldavijos — 4.

Nieko naujo

Panevėžio Staniūnų sodyboj veikia inkubatorinė stotis viščiukams ir ančiukams perėti. Giriasi, kad per sezoną jų išperima per 200,000.

Ir čia nieko naujo Lietuvos okupantai nesukūrė, nes tas inkubatorius geru pasisekimu jau veikė Lietuvos nepriklausomybės metais.

Vis "šviečiasi"

Alytaus rajono įvyko 3 dienų bibliotekininkų seminaras. Pranešimus padarė komunistų partijos propagandos ir agitacijos skyriaus vedėjas Čekys, o mokytoja Lesevičiūtė pamokė, kaip vaikus pripratinti prie politechninių žinių. Vaikų bibliotekos vedėja Janulevičiūtė pasidalino žiniomis apie vaikų bibliotekas.

Praretintų kaimų lopymas

T. Lietuvos praretintų kaimų lopymas vis dar tebevyksta. Kadangi "savanorių" sunkoka surasti, tai dabar įvairiuose susirinkimuose kas nors iš atsakingų komunistų pasiūlo rekomenduoti kuriems nors asmenims vykti kaiman ir čia pat pakiša kandidatų sąrašą. Aišku, visais balsais rekomendacija tvirtinama ir rekomenduotieji dėkoja šlovingajai komunistų partijai už jiems suteiktą garbę ir didelio džiaugsmo pagauti vyksta kaiman su pasiaukojimu dirbti...

Iš Klaipėdos miesto tokių rekomenduotųjų vyksta daugiau kaip 120 asmenų, kurių tarpe esama tokių naujalietuvių, kaip Suchanov ir į jį panašių.

Be daugelio kitų kaiman dirbti vyksta Veterinarijos Akademijos lektorius Krisius, Žemės Ūkio Technikumo dėstytojas Abulevičius ir kiti.

Keliamas linų ūkis

Iš Žemdirbystės ir Dirvožemio Instituto direktoriaus Veikio įdėto "Tiesoje" straipsnio, matyti, kad pavergtoje Lietuvoje susirūpinta atkurti Lietuvos neprikl. metais gražiai pradėjusi veikti linų ūkio šaka. Dabar daugiausia linais sėjami Linkuvos, Joniškio, Žagarės, Plungės ir kiti artimi rajonai. Tose pačiose vietose Lietuvos neprikl. metais taip pat buvo daug sėjama lino.

Inžinierių ruoša

Jau penkeri metai kaip Kaune veikia Politechnikos Institutas. Jis ruošia įvairių specialybių kvalifikuotus inžinierius. Skelbiama, kad per tuos 5 metus inžinierių diplomus jau įsigijo 1,500 jaunuolių. Šiais metais inžinierių diplomus gaus 600. Institute esą per 3,000 studentų.

Institutas ruošia 18 specialybių inžinierius. Įvairius praktikos darbus studentai atlieka ne vien tik Lietuvoj, bet ir kitos SSSR pramonės srityse.

Cheminės Technologijos Fakultetas yra Lietuvos neprikl. metais žaliajame kalne įsteigtosios cheminės laboratorijos patalpose. Šia patalpa sovietinė spauda lietuvių kalba didžiuojasi, ir kai ją aprašo, tai atrodo, lyg dabar tos patalpos būtų pastatytos.

Kur studentai praktikuojasi

Kauno Politechnikos Instituto studentai diplomantai Vytautas Stanislovaitis, Ed. Jakubonis, A. Golobaitė, Al. Kirvela, N. Mackevičiūtė ir B. Širvytė praktikos darbus atliko Baku mieste mėsos kombinate.

Studentai diplomui gauti rašo ir tokius mokslo darbus: "Valgomų riebalų cechas Tauragėj", "Bitukas", "Naujos medžiagos statybai" ir pan. Daug kas iš tų darbų susiję su krašto reikalais. Tarp kito, susirūpinta ir statyboj lietuvių tautos stiliumi.

Plytų gamyba

Pavergtoje Lietuvoje šiais metais žadama pagaminti 4-riais milijonais plytų daugiau negu pereitais metais. O kiek jų buvo pagaminta pereitais metais — neskelbiama. Tur būt, neturima kuo pasigirti.

Kaip ir neprikl. metais, taip ir dabar veikia Gelgaudišky plytinė. Ji rodoma pavyzdžiu kitoms veikiančioms plytinėms.

Iš įvairių pranešimų numanu, kad ir dabar plytinės veikia tose pačiose vietose, kur jos seniau veikė.

Sportas

Jau prasidėjo stropus pasiruošimas būsimajai "spartakiadai" rudenį. Jau dabar eina pirmenybių rungtyniavimai, kas gaus teisę spartakiadoj dalyvauti.

Futbolo rungtynės Kieve su karininkų vietine komanda lengva pergale laimėjo Vilniaus "Spartako" komanda 5:1. — *a.*

— Buvę tremtiniai, nepamirškite likusių niūriose stovyklose savo draugų. Bent vieną kartą metuose aukokite jiems vienos lienos uždarbį!

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS.

J. PRONSKUS

LIBERALIZMO TEMOMIS

(Tęsinys)

Faktas yra, kad ir mokslas nė kiek nedaugiau kaip religijos tebuvo suinteresuotas žmogaus likimu po mirties. Labai mažai tėra asmenų socialinių mokslininkų tarpe, kurie rodė žymesnio susidomėjimo tokioms problemoms tirti. Tokie, kaip William James ir William McDougall, kurie ėmėsi tokių tyrimų moksliniais būdais, nieko tuo nelaimėjo savo profesijos reputacijai.

Tas ir yra plyšys, pro kurį komunizmas dabar netrukdomas veržiasi; tas plyšys yra tarp religijos, kuri bijosi vartoti tyrinėjimo metodus, kaip mokslas daro, ir mokslo, kurs kaip ir religija bijosi tyrinėti tokias problemas. Tai, žinoma, nereiškia, kad komunizmas imtųsi spręsti tas problemas, kurias Vakarų bažnyčia ir mokslas yra apleidę. Tai reiškia, kad *tiems dviem Vakarų civilizacijos ramsčiams, mokslui ir religijai, neieškant bendro fronto, komunizmas neranda jokios efektingos opozicijos. Taigi tuštuma yra, ir nereikia didelės jėgos nė spaudimo tai tuštumai užpildyti.* Tarp senųjų religijų apsileidimo ir naujojo mokslo nesugebėjimo pasiliko tuščia erdvė ir natūralu, kad į ją veržiasi komunizmo parazitai su savo akiplėšiškomis pretenzijomis, menamai jie atnešą sveiką istorijos filosofiją ir mokslo bazę.

Deja, komunizmas užpildo ne vien ekonominę tuštumą. Jis yra tik naujas politinis išradimas, laimįs pasisekimą naujomis suktybių priemonėmis. Tai yra augimas, normalus ar nenormalus, kurs užpildo didelę etinę tuštumą šių dienų pasaulyje, ir jei į jį nebus pradėta žiūrėti toje šviesoje, bijau, kad Vakarų tautos net su savo žymiu techniniu pranašumu vargu beišgelbės save ar beišgelbės pasaulį, nes ta tuštuma yra randama ne vien tuose kraštuose, kurie jau yra komunistų naguose. Tos pat minkštos vietos randamos visur.

Rusai buvo Vakarų materializmo išnaudotojai ("sukeriai"). Jie materializmą nurijo ištisai, lygiai kaip jie nurijo (prisiėmė) krikščionybę Kievo kunigaikščio Vladimiro įsakymu ir kaip jie "suvakarėjo" Petrui Didžiajam valdant. Dabar Vakarai laiko savo rankose kažką baisaus. Ta mokslinė filosofija, kuri taip patenkinamai veikia medžiagos pasaulyje su fizinėmis energijomis ir visais mechaniniais gyvenimo aspektais, dabar stato tas pačias karo mašinas jiems kaip ir sau, tas pačias destruktyves bombas, lėktuvus ir povandeninius laivus. Didžioji drama darosi tamsi ir tragiška, kadangi Sovietų valdovai savo vientisine logika sąmoningai ir planingai bando žmones paversti tokiais, kad jie atitiktų fizinius modelius. Dabar tas pabaisiškas mechanistinės valstybės padaras su savo mechanistine "moralę" atsisuka prieš Vakarų pasaulį, kurio mokslas faktiškai jį sukūrė, ir jau gresia sunaikinti visa, kas priklauso jo kūrėjui.

In hoc signo vincis!

Prof. Rhine tęsia: Markso filosofija buvo laiko padaras, ir komunizmo plitimas yra pasekmė fakto, kad didžiosios pasaulio problemos buvo apleistos. Pasaulis leido savo atžagareiviškoms institucijoms turėti per daug svarų žodį apie tai, kas turi būti ir gali būti tiriama ir kokia nauja pažanga gali būti daroma žmonių vadovavimui. Jis leido savo psichologijos mokslui per daug kreipti dėmesio į smulkiąsias pašalines uždavinių sritis, ir pasaulį, norintį žengti į rojų, paliko eiti į pragarą.

Ar šiandien esama tokios filosofijos, kuri galėtų išgelbėti pasaulį, bet sunku įsivaizduoti gelbėti vertą pasaulį, neturintį tokios filosofijos. Etika turi būti pozityvi, o ne vien ta pati "tu nedarysi šio, tu nedarysi to", kokia iki šiol buvo užkarta mūsų kultūrai. Žmonių bendruomenės istorija rodo, kad tokia negatyvi etika yra padaras fakto, jog daugumas religinių sistemų yra kilusios iš valdančiųjų centrų, tų bažnyčios ir valstybės kombinacijų, kurios viešpatavo senajam, viduramžiniam ir net daliai mūsų moderniojo pasaulio. Šiandien, turint galvoje individualinę pažiūrą bei demokratijos sąvoką kaip pirmąjį reikalą, reikia išvystyti etiką, kuri išeitų iš reikalo ne tik asmenį prilaikyti jo vietoje, bet taip pat padėti asmeniui susirasti sau vietą.

Jei rusai šiandien per daug nesuptų mūsų laivo, reiktų, be abejo, labai ilgo laiko tokiai fantastiškai idėjai, kaip etikos mokslas, įsiskverbti į konservatyvaus švietėjo protą. Geras šimtmetis praėjo, kol Tennysono ir Burns bei kitų poetų pranašų skelbiamoji pasaulio brolybė ir "žmonių parlamentas" šiek tiek stojosi kūnu Jungtinių Tautų plenumo susirinkimuose. Tam reikėjo net dviejų pasaulį sukrėtusių karų. Tad jei ir toliau reikalai vystysis braškėdami ir ne per daug skubiai nuriedės į kataklizmo bedugnę, Vakarų pasaulis gali dar suspėti sutraukyti pančius, laikiusius žmogaus protą pririštą prie aklų įsipareigojimų praeičiai tokiais gyvybiniais klausimais.

Dabartinėje pasaulio kovoje dėl ideologijų Vakarai negali leisti savo žmonėms toliau pasilikti pusiau fizikalistais ir pusiau idealistais savo filosofijoje. Tautos moralinės jėgos gali būti lemiamas faktorius kovoje ir tos jėgos kyla iš to, kiek žmonės yra tikri dėl savo nusistatymo teisingumo. Jei komunizmo ideologija yra vylius ir apgaulė, tad faktai, kurie tatai įrodo, turi būti atidengti, sustiprinti ir išnaudoti visoje pilnumoje. Tačiau niekas kitas šiandien, kaip tik mokslo autoritetas, negali sukelti pasaulio įsitikinimo ir jį palaikyti.

Faktas yra, kad komunizmas yra tokia frankensteiniška pabaisa dėl to, kad jis materializmo doktriną visu logišku nuoseklumu pritaikė pačiam žmogui. *Jei žmogus yra tik atsitiktinis momento padaras, mechaninis robotas, tai ir jo dalia nėra verta būti kitokia, kaip roboto. Jei žmogus yra tik cheminių junginių padaras, daiktas, kodėl jį netraktuoti, kaip daiktą? Kam robotui reikalinga laisvė? Koks reikalas daiktui teikti kažkokias dvasines asmens, individo vertybes?* Regimentacija, koncentracijos stovyklos, "kolchozai", vergo dalia ir šuniškas galas kiekvienam, kas bandytų pasišiaušti. Tai yra taip aiški ir nuosekli logika, šalia kurios kitokia nė neįmanoma. Jei individas nieko nereiškia, tai jis ir neturi nieko reikšti.

Ką gi, mes, mūsų Didžiosios Tradicijos, Vakarų civilizacijos bei kultūros fronto gynėjai, statome priešais tą materializmo Frankensteino monolitinę pabaisą? Žmogaus vertybę, individo kilmingumą ir visus iš to išplaukiančius bei su tuo susietus etinius, moralinius bei religinius atributus. Kad tie yra tikri ir šventi, mes neabejojame arba *norime* neabejoti. Kokiu autoritetu mes tą savo įsitikinimą grindžiame? Instinktu, intuicija ir įvairiausiomis iš senovės pareinančiomis tradicijomis bei padavimais, skelbiamais įvairių religijų blankiomis ir nieku realiu neparemtomis dogmomis. Kiek galvų, tiek protų, — geriausiai tinka išsireikšti tai sistemai, kuria mums aiškinama, kad žmogus yra daugiau nei mašina ir kodėl būtent daugiau...

(Bus daugiau)

Dr. D. Zauniaus mirties sukaktis

(Tęsinys)

Laikydamasis savo dėsnio kalbėti apie tai, ką pats patyriau, pereisiu prie 1927 metų, kai persikėliau į Kauną ir mano santykiai su Dr. Lovu Zaunium pasidarė nebe atsitiktiniai bet reguliarūs ir dažni. Tai duoda man teisę pasakyti, kad Dr. Dovas Zaunius turėjo daug ypatumų ir kaip žmogus, ir kaip aukštas pareigūnas. Žmogus jis nebuvo egoistas, bet giliai atjausdavo draugus ir bendradarbius, gyvendavo jų rūpesčiais, kovodavo už visus ir buvo jaučiama, kad jis tai darė natūraliai, su visu nuoširdumu.

Dr. Zaunius buvo vakarietiškos kultūros, didelis sporto mėgėjas, ne biurokratas, bet gyvos, artistiškos sielos, mėgdavo sveiką humorą, todėl atrodydavo, kad viską padarydavo lengvai. Vienok jis buvo labai darbštus, pareigingas ir gilus.

Jam, mažlietuviui, buvo svetimos didžlietuvių politinių partijų ideologijos; jis galvojo valstybiškai ir liko tik patriotu lietuviu. Kilęs iš Tilžės apylinkės, jis gyvai domėjosi ypač ta Mažosios Lietuvos dalimi ir pats informavo mane apie praeities dalykus, paliesdamas ir savo studentavimo laikus. Jis naudojosi viena iš dvidešimt stipendijų, skirtų Prūsų karaliaus Albertus universitete, Karaliaučiuje, lietuviams. Deja, man būnant Rytprūsiuose, tiek tos stipendijos, tiek Litauisches Museum dėl politikos pasikeitimo išnyko ir žodis "Litauen" visur buvo pakeistas į "Heimat". Tai davė progos neduoti stipendijų lietuviams, o jomis naudojosi vokiečiai, gimę Rytprūsiuose.

Teko iš Dr. Zauniaus girdėti apie visokius incidentus dėl jo lietuvybės. Deja, tada negalvojau, kad man kada teks kalbėti apie jį. Jis pats, būdamas jaunas ir sveikas, pasinėręs į kūrybinį darbą, tur būt, kaip ir daugelis, manė, kad dar per anksti gaišti laiką atsiminimams rašyti, ir todėl mes per maža apie jį žinome.

Būdamas ministerijos generalinis sekretorius, Dr. Dovas Zaunius buvo du kartus Lietuvos delegacijos sudėty Lenkijos — Lietuvos derybose Karaliaučiuje, kur aš buvau konsulu ir pirmos sesijos generaliniu sekretorium; bet palieku tą dalį ponui Vaclovui Sidzikauskui, artimam Dr. Dovo Zauniaus kolegai ir bičiuliui.

Savo žodį baigiu, reikšdamas apgailestavimą, kad mirtis nukirto Dr. Dovo Zauniaus veiklą pačiame jo pajėgume: jis daug nuveikė, bet, nėra abejonės, dar daugiau būtų galėjęs nuveikti ateityje.

III.

Iš V. Sidzikausko kalbos

Savo kalbojej p. V. Sidzikauskas visų pirma pavaizdavo tą aplinkumą, kurioje gimė, augo ir brendo Dr. Dovas Zaunius, tais laikais Mažojoj Lietuvoj vykusią kovą dėl lietuvių kalbos ir Zaunių šeimos, ypač senojo Dovo Zauniaus, vaidmenį toje kovoje, jo sukurtą lietuvių liberalų partiją, dalyvavimą rinkimuose į Vokietijos reichstagą ir Prūsijos landtagą, į kuriuos pereito šimtmečio pabaigoj ir šio šimtmečio pradžioj buvo išrenkama lietuvių kandidatų.

Trumpai apsistojęs ties Dr. Dovo Zauniaus mokslo metais Tilžės gimnazijoj, Karaliaučiaus ir Berlyno universitetuose, jo tarnyba Vokietijos kariuomenėj ir, Pirmajam Pasauliniam karui baigiantis, pasirodymu "Dabarties" redakcijoje Kaune, kur jis susidūrė su Didžiosios Lietuvos lietuviais veikėjais, kalbėtojas plačiau apibūdino Dr. Zauniaus vaidmenį Lietuvos diplomatinėje tarnyboje.

1919 m. sausio 15 d. Dr. Dovas Zaunius skiriamas Užsienio Reikalų Ministerijos patarėju, o nuo tų pačių metų balandžio 16 d.— tų laikų Užsienio Reikalų M-jos valdytojui P. Klimui išvykus į Paryžių atstovauti Lietuvai Taikos Konferencijoj — laikinuoju Užsienio Reikalų M-jos valdytoju. Nuo 1919 m. rugsėjo 10 d. iki išvykimo atstovauti Lietuvai Latvijos ir Estijos sostinėse (1920 m. vasario 8 d.) jis yra Užs. Reik. M-jos Politikos Dep-to direktorius. Rygoje Dr. Dovas Zaunius glaudžiai santykiauja su Latvijos Užs. Reik. ministeriu, vėliau ministeriu pirmininku, Zigfrids Mejerovics. Atstovauja Lietuvos vyriausybei Helsinkio ir Bulduri konferencijoj, kuriose dalyvavo Suomija, Estija, Latvija, Lietuva ir Lenkija ir kur buvo bandoma sukurti plati Baltijos valstybių sąjunga, į ją įjungiant ir Švediją. 1923 m. vasario 7 d. Dr. Zaunius apleidžia Rygą perimti vadovavimo posuiliminei Klaipėdos Krašto Direktorijai. Tačiau dėl to, kad jis buvo kilęs iš pietinės Mažosios Lietuvos dalies, aliantai jo kandidatūros nepriėmė. Tuomet Dr. Dovas Zaunius skiriamas nepaprastu pasiuntiniu ir įgaliotu ministeriu Čekoslovakijai ir Rumunijai. Pragoje jis užmezga draugiškus santykius su Dr. Eduardu Benešu. Lietuva turi daug bylų ir reikalų Tautų Sąjungoje: su lenkais dėl Vilniaus, su vokiečiais dėl Klaiėdos ir kt. Todėl 1925 m. vasario 12 d. Dr. Dovas Zaunius, kaip gabus ir patyręs diplomatas, skiriamas taip pat atstovauti Lietuvai Šveicarijoje, Berne, ir nuolatiniu delegatu prie Tautų Sąjungos, Ženevoje. Tačiau jam neilgai teko išbūti tose pareigose. 1927 m. gegužės 23 d. jis atšaukiamas į Kauną ir skiriamas Užš. Reik. Ministerijos Teisių Administracijos ir Ekonominio Departamentų direktorium, o 1928 m. spalių 1 d., Broniui Balučiui išvykus atstovauti Lietuvai JAV, Užs. Reik. Min-jos generalinium sekretorium. Po Voldemaro krizės, Dr. Dovas Zaunius kviečiamas perimti vadovavimą Lietuvos užsienio politikai. 1929 m. lapkričio 9 d. respublikos prezidento aktu jis skiriamas Lietuvos Užsienio Reikalų ministeriu ir išbūna tose pareigose iki 1934 m. birželio 13 d. Tam laikotarpiui priklauso Lietuvos vyriausybės konfliktas su Vatikanu, užbaigimas prof. A. Voldemaro 1928 m. pradėtų tiesioginių derybų su lenkais dėl santykių užmezgimo ir byla su Vokietija dėl Lietuvos vyriausybės politikos Klaipėdos Krašte. Tiek byla su lenkais, kurios pagrinde buvo Vilniaus klausimas, tiek byla su Vokietija, kuri lietė pagrindinių Klaipėdos Krašto statuto nuostatų aiškinimą ir tuo būdu santykį tarp valstybės ir jos ekonominės srities, buvo svarstomos Tautų Sąjungos Taryboje, ir čia neradus sprendimo, atiduotos Nuolatiniam Tarptautinio Teisingumo Teismui Hagoje spręsti. Abi tas bylas Lietuva laimėjo. Buvo tai Dr. Dovo Zauniaus vestosios politikos laimėjimas.

Tuo būdu Dr. D. Zauniaus vardas yra neatmezgamai susietas su visa atkurtosios Lietuvos valstybės diplomatine istorija iki 1934 m. birželio mėn. Vėlesnei Lietuvos užsienio politikai jis tiesioginės įtakos jau neturėjo. Išbuvęs kurį laiką Lietuvos Valstybės Tarybos nariu, savo žemiškąją kelionę Dr. Dovas Zaunius baigė Lietuvos Banko direktorium, vadovaudamas jame užsienio valiutos skyriui. Ir šiose pareigose, kaip ir diplomatijoj, jis buvo pareigingas, tiesus, nedarė kompromisų, kai buvo liečiami tautos ar valstybės interesai ir teisės.

Nemuno žemupio sūnų priglaudė Nemuno aukštupio slėnys. Dr. Dovas Zaunius buvo savo rūšies tiltas tarp 700 metų skirtingose politinėse ir kultūrinėse sąlygose išbuvusių lietuviškų žemių — Mažosios ir Didžiosios Lietuvos. Savo asmeniu ir veikla jis įrodė lietuvių tautos gajumą ir jos organišką vienumą. Savo darbais jis pastatė sau paminklą, kurį gerbia ir gerbs visa lietuvių tauta ir kuriame ras sau įkvėpimo būsimosios kartos.

(Pabaiga)

New Buffalo, Michigan

70 mylių nuo Chicagos parduodama 10 akerių žemės su 2 moderniais gyvenamais namais (10 ir 4 kamb.). Automatišas alyva šildymas. Priešais upė. Netoli ežeras 2 blokai nuo US 12 kelio. Su baldais arba be jų. Galima tuoj užimti. Teiraukitės FUlton 8-4572.

PASIRINK GERĄ VIETĄ SAVO SANTAUPOMS

- Universal Savings and Loan bendrovei sueina 32 metai nuo įsikurimo.
- Tikslas šios bendrovės yra suteikti galimybę taupytojams dėti savo santaupas: pirkimui nuosavybės, apsaugai nuo nedarbo, suteikti mokslą savo vaikams ir kitokiems reikalams.
- Čia visų indėliai yra apdrausti iki $10,000.00.
- Ši bendrovė yra narys Federal Home Loan Banko, kuris suteikia galimybę, reikalui esant, pasiskolinti dideles sumas iki 35% turto.
- Kiekvienas taupytojas yra savininkas šios bendrovės.
- Mokame augštus dividendus ant indėlių 2 kartus metams, o kas atlieka paskirstome į atsargas.
- Pinigai įdėti prieš 10 dieną neša dividendus už visą mėnesį.
- Suteikiame paskolas pirkimui namų ant ilgų ir lengvų išmokėjimų.

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1800 SO. HALSTED STREET CHICAGO, ILLINOIS

Telefonas: HAymarket 1-2028

Atdara nuo 9 ryto iki 4 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Ketvirtadieniais atdara iki 8 val. vakaro. Automobilistams tuščias lotas šalimais.

1% BONAS EXTRA UŽ SANTAUPAS

Pradedant naujus 1955-tus metus, CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION įsteigia **NAUJĄ BONŲ SKYRIŲ.** Šiame skyriuje, be mūsų nuolatinio aukšto dividendo, taupytojas dar gaus iki 1% extra bonusą. Ypatingai šis skyrius taikomas ir skiriamas vaikams bei jaunuoliams. Bet suaugusieji taip pat yra kviečiami juo pasinaudoti.

Kviečiame tėvus atidaryti bonų sąskaitą savo vaikams pačioje jų jaunystėje. Paaugusius atsiveskite į mūsų raštinę. Supažindinkite juos su taupymo svarba. Tegu jie patys, Jūsų priežiūroje, tvarko savo taupymo reikalus. Tai bus geriausia ateities dovana, kokią galite duoti savo vaikui. Jei norite platesnių informacijų, tai pašaukite arba patys atsilankykite į mūsų raštinę. CHICAGO SAVINGS yra pirmoji taupymo bendrovė visoje pietinėje miesto dalyje, kuri yra atidariusi tokį svarbų taupymo skyrių.

Padėkite taupomus pinigus į šią progresyvę, tvirtą — su viršum 14½ milijonų dolerių — taupymo bendrovę, kurioje visi indėliai yra apdrausti iki $10,000.00... Kur norimi pinigai taupytojams yra išmokami pagal pareikalavimą ir kur be pertraukos duodamas aukštas dividendas.

Indėliai padėti iki 15-tos šio mėnesio dienos gaus dividendą už pilną mėnesį.

VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 valandos po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 val. po pietų.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6234 SO. WESTERN AVENUE JOHN PAKEL, Prezidentas Telef.: GRovehill 6-7575

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Trečiadieniais tik susitarus.
Šeštadieniais nuo 10 iki 3 val. popiet

Dr. Kazimieras
MICHEL
Optometristas - Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis
Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius
Išgydo kreivas akis be operacijos.
Įdeda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Praktikuoja per 39 metus.
Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YArds 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Geras patarnavimas.

Dr. Ant. Rudokas, O. D.
tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Telefonas: YArds 7-7381
Priima: Vakarais nuo 6 ir 9 val.
Šeštad. nuo 10 ryto iki 4 po pietų.
Treč. ir sekmad. pagal susitarimą.
4455 S. CALIFORNIA AVE., Chicago.

DR. S. VAITUSH, Opt.
Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo svaigimo arba aptemimo, nervuotumo, skaudėjimo, akių karščio Atitaisau trumparegystę ir toliregystę. Prirengiu teisingai akinius Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Speciali atyda kreipiama į mokyklos vaikus.
VALANDOS:
Nuo 10:30 ryto iki 7:00 vakaro.
Šeštadieniais iki 4 val. vakaro.
Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta
4712 S. ASHLAND AVE.
YArds 7-1373

Sutvarkykite Laiku Savo Automobilį
COMPLETE AUTO SERVICE
4542-44 SO. WESTERN AVENUE Tel.: CLiffside 4-0079
Sav. Stasys Dapkus, prityręs mechanikas turįs moderniausius įrengimus, gerai ir nebrangiai pataiso karoseriją ir nudažo taip pat sureguliuoja motorą, kad tau piau naudotų benziną ir alyvą. Jis šioje srity dirba nuo 1936 m., taip kad jo darbu būsite patenkinti. Namų tel.: WA 5-7580.

RAKANDAI
ILGIAU TARNAUS
GRAŽIAU ATRODYS IŠ
LIETUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVĖS
PROGRESS FURNITURE Co
4181-83 ARCHER AVENUE
Tel.: LAfayette 3-3171
Brighton Parko Kolonijoje.
KAS DIENĄ ČIA RASITE DIDŽIAUSIAS PREKIŲ VERTYBES
Naujausių madų, geryjų išdirbysčių rakandų, kaurų, pečių, televizijos aparatų, refrigeratorių, plovyklų, vaikams rakandų ir visų kitų namam reikmenų. LENGVI IŠSIMOKĖJIMAI PRITAIKOMI VISIEMS.

BUICK'AS
LIETUVIŠKAS
AUTOMOBILIS

Dr. Juzė ir Dr. Kęstutis AGLINSKAI
GYDYTOJA-JAS IR CHIRURGĖ-GAS
2300 WEST 51st STREET
VALANDOS:
Pirm., antrad. 10-12, 2-4 ir 6-9 popiet.
Ketvirtad., penktad. 2-4, 6-9 popiet.
Šeštadieniais 10-2 val. popiet.
Tel. ofiso: PRospect 6-1795
Rezid.: GRovehill 6-5603

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE.
Valandos: Antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 7 ligi 9 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 10 ligi 12 ir nuo 1 ligi 3 valandos po pietų.
Kitu laiku tik susitarus.
Ofiso telef.: PRospect 8-3229
Rezid. telef.: WAlbrook 5-5076

Tel.: PRospect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tiktai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

Tel.: YArds 7-3526 — YArds 7-7410
DR. G. J. BYLAITIS
Spec. smegenų ir nervų ligos.
Val.: antr. ir penkt. 7:30 iki 8:30 P. M.
Šeštad. 12:30 iki 4:00.
Kitomis dienomis tik susitarus.
DR. J. G. VALAITIS
Val.: kasdien 6:30-8:30, sešt. 4-6.
4038 SO. ARCHER AVENUE

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezidencija: HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, Antrad. nuo 1-5, Trečiad. ir Šeštadieni tiktai susitarus.

Ofiso telef.: VIrginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų.
Trečiadieniais pagal sutartį.

Tel. ofiso: VI 7-0600; rez. RE 7-6867
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
(Kampas Archer ir California Ave.)
VAL.: 2—4 po pietų ir 6—8 vakare, šeštadieniais 2—7 p.p., išskyrus sekm.

Telef. Ofiso ir rezid. WAlbrook 5-3388
DR. S. GEŠTAUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2624 West 71st Street
(Kampas 71 & Talman Ave.)
Priėmimo valandos: Kasdien nuo 10-12 prieš piet; 1-3 p.p. ir nuo 6-9 vakare. Sekmadieniais tik susitarus.

Rezid. telef.: INterocean 8-8732
Ofiso telef.: INterocean 8-7654
DR. K. GUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Chirurgija ir moterų ligos
10756 SO. MICHIGAN AVE.
Val.: Kasdien 9-12 val. ryto, 1-4 val. p. p., ir 6-8 val. vak., išskyrus trečiad. Šeštad 10-3. Kitu laiku — susitarus.

Rezid. tel.: STewart 3-4511
Ofiso telef.: YArds 7-1166
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35th STREET
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Trečiadieniais uždaryta.
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 po pietų ir 7:30—9 vakaro.
Trečiad. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso telefonas: PRospect 6-3838
Rezid. telefonas: REpublic 7-9199

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso ir buto telef.: OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
DR. J. VAITAITIS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
1407 SO. 49th COURT, CICERO
Kasdien 10—12 ryto ir 5—8 val. vak.
Šeštadieniais 10—2.

Tel.: ofiso GR 6-4322. Rez.: HI 5-2626
DR. JOSEPH W. KADZEWICK
(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priėmimo valandos tiktai susitarus: nuo 2 iki 4 v. p. p. ir nuo 7 iki 9 vakaro, išskyrus trečiadienius.
MANOR MEDICAL ARTS BUILDING
6400 SO. KEDZIE AVE.

Telef.: Ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Ave., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro.
Šeštadieniais 12—4 val.
Butas: 1526 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepia šaukite KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12—2:30
Daily afternoons.
Vakarais: pirmad., antrad., ketvirtad 6—8:30. Trečiadieniais tik susitarus

Dr. A. Valis - Labokas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED STREET
Telefonas: DAnube 6-1125
Valandos: 1-4 ir 6-8 vakaro.
Šeštadieniais 1-4 val. po pietų.

Telefonai: Ofiso GRovehill 6-5399
Rezidencijos: PRospect 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
2423 WEST 63rd STREET
(kampas 63rd ir Artesian)
OFISO VAL.: 2-4 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Šeštadienį 2-4 val.
Trečiadieniais ir sekmad. uždaryta.

DR. EDWARD B. MURAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
2614 WEST 63rd STREET
Valandos pagal susitarimą.
Ofiso telefonas: GRovehill 6-1321
Rezidencijos: BEverly 8-6162

DR. CONSTANCE O'BRITIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: HEmlock 4-5524
Hours by appointment only.

Dr. Juozas PAUKŠTYS
DANTŲ GYDYTOJAS
4253 ARCHER AVENUE
(įėjimas iš Whipple St.)
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 p. m. 7-9 p. m. Šeštadieniais 10-12.
Trečiadieniais uždaryta.
Tel.: LA 3-4949, namų CE 3-7786

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 SO. ASHLAND AVENUE
Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8; Ser., Subat. ir Nedėl. tik susitarus.
Ofiso telefonas: YArds 7-4787
Namų telefonas: PRospect 6-1930
Jei neatsilieps viršutiniai telefonai, šaukite Midway 3-0001

Tel. ofiso: CLiffside 4-2896
Rez.: LAfayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampas 47th ir Hermitage)
Priėmimo val.: 2-4 ir 6-9 val. po pietų, šešt. 2-6 v. p.p., išskyrus sekmadienius.

Telefonai: ofiso CLiffside 4-0253
Rezidencijos: GR 6-8876
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4645 S. ASHLAND AVE. (kamb. 211)
Pirm., Antr., Ketv. ir Penktad. 6:30—8:30 val. vak. Šeštadienį 2—4 v. p. p.

DR. VYT. TAURAS-TUPČIAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. Moterų ligos.
Ofisas ir rezidencija: 2410 W. 51st St.
(antras namas nuo Western Ave.)
Ofiso ir rezid. telef.: PRospect 8-1223
Ofiso val.: Pirm. 8 — 10 v. v. Antr., Treč. ir Penkt. 6—9 v. v. ir Ketv. ir Šeštadienį 2—4 val. po pietų.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
CHIRURGINĖS LIGOS
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telef.: PRospect 6-8484
Val.: 2-4 po pietų ir 7-9 vak. Šeštad. 2-4 po pietų. Treč. ir sekm. uždaryta.

Tel.: ofiso ir rez. PRospect 6-9400
Dr. Ona Vaškevičius
(VAŠKEVIČIŪTĖ)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 SO. KEDZIE AVENUE
Val.: kasdien nuo 1—3 popiet ir nuo 6—8 val. vakaro; šeštad. 1—4 popiet; trečiadienį ir kitu laiku tik susitarus.

Tel.: ofiso VI 2-1581; rez.: VI 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val.
Šeštadieniais 2-4 val. po pietų.
Sekmadieniais uždaryta.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak., trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą.
Telefonas: HEmlock 4-7899
Namų tel.: HIlltop 5-2557

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandažai. Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9—4 ir 6—8. Šeštadieniais 9—1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
1911 W. 59th St., Chicago 36, Illinois
Tel.: PRospect 6-5084

Aleksas Brinas
GENERAL CONTRACTOR
- Naujų namų statyba
- Namų remontavimas
- Vidaus įrengimai
- Garažų statyba

20 metų patyrimas
Greitas ir sąžiningas darbas
4339 S. Hermitage Ave.
FR 6-3922 LA 3-9719

— Vokietijoje 683 lietuviai džiovininkai laukia mūsų pagalbos. Aukokime jiems šio vajaus metu!

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIU

* * *

Kraujavimas dvynuko smegenyse

Praėjusį savaitgalį 3½ metų Rodney Dee Brodie, kuris gimė suaugęs su savo broliu galvos srityje ir paskui buvo sėkmingai operuotas, parodė nusilpimo žymių. Atsiradusio smegenyse, kurių dalis yra nepadengta kaulo, kraujavimo negalėjo gydytojai sustabdyti.

Galvomis suaugę Brodie dvynukai buvo operuoti 1952 m. gruodžio mėnesį. Silpnesnysis mirė 34 dienoms praėjus po operacijos, o stipresnysis Rodney sėkmingai gijo. Bet paskutiniu laiku atsiradęs smegenyse kraujavimas paraližavo jo vieną kūno pusę ir susidarė jam mirties grėsmė.

Ieško sąskaitininkų

JAV civilinės gynybos departamentas ieško jaunų vyrų, kurie tiktų sąskaitininkų ir tikrintojų (accountants and auditors) tarnyboms. Paruošimas užtruktų apie 6 mėnesių. Pradinė metinė alga — $3410.00; po sėkmingos treniruotės galėtų būti pakelta iki $4205.00 per metus.

Prašymai bus priimami iki šių metų rugpiūčio 1 d. Kandidatai turi išlaikyti atitinkamus egzaminus, kurių sąlygos išdėstytos blanke Nr. 7-64-1. Šiuos blankus ir informacijas galima gauti pašto įstaigose arba regionalinėse civilinės gynybos įstaigose, kurios yra Chicagoje, Ill., St. Louis, Mo., Ohio, Cincinnati ir kitur. Prašymai nukreipiami į Executive Secretary, Board of U. S. Civil Service Examiners, Chicago Air Procurement, 165 North Canal St., Chicago 6, Ill.

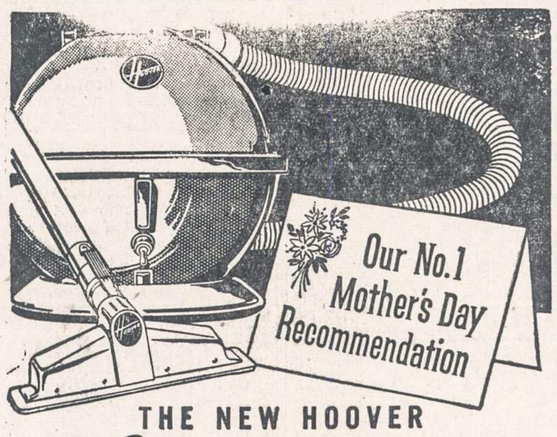

THE NEW HOOVER

Constellation

with exclusive double-stretch hose

Because she can clean faster, farther and easier with this new Hoover!

Because she can clean from one room to another—even all the way up the stairs —without carrying this cleaner!

Because it's complete with a whole new set of Hoover Strato-Tools and exclusive telescoping wand!

Because the new Hoover nozzle and full-horsepower motor get more dirt with ⅓ less work!

Special trade-in offer this week only

ILLINOIS FURNITURE AND RADIO CO.

1570 N. Milwaukee Ave. HUmboldt 9-1600

Mirė žymus žurnalistas R. J. Finnegan

Praėjusį penktadienį mirė vienas žymiausių Chicagos žurnalistų Richard J. Finnegan, kurio karjera susijusi su žinomojo "Chicago Daily Sun Times" išsivystymu. Žurnalistinį darbą pradėjęs laikraščių išnešiotoju, jis išsimušė iki vieno "Sun Times" redaktorių.

1931 m. jis pagarsėjo žinomoje Lucas byloje, kurioje kaltinamasis buvo neteisingai nuteistas visam gyvenimui už tariamą nužudymą. Finnegan pastangomis jis buvo rehabilituotas. Savo raštuose ir kalbose Finnegan pabrėždavo socialinio teisingumo ir humaniškumo įgyvendinimo reikalą žmonių santykiuose.

R. J. Finnegan mirė sulaukęs 70 metų amžiaus. Apie 50 metų jis dirbo žurnalistikoje.

Egzaminai sargų pareigoms

Gegužės 21 dieną ruošiami egzaminai asmenims, kurie norėtų dirbti sargais (dženitoriais). Yra didokas skaičius valdžios vietų sargams, kurių pajamos bus nuo $300.00 iki $330.00 per mėnesį. Egzaminai vyks: Chicago Public Schools, Civil Service, City Hall, Room 208.

Susidomėję tomis tarnybomis asmenys turi iš anksto paduoti atitinkamus prašymus ir prie prašymų pridėti $3.00. Egzaminų metu teks atsakyti į keletą nekomplikuotų klausimų.

Siūlo perkelti valkatas

Teisėjas Hyman Feldman siūlo surinkti Skid Row girtuoklius bei valkatas ir apgyvendinti juos už miesto, apskrities pakrašty, šalia 66 kelio. Ten turėtų jie būti perauklėjami, atpratinami nuo alkoholio ir vėl grąžinami į normalų gyvenimą.

Teisėjo teigimu, šiuo metu Chicagoje yra apie 37,000 viešųjų alkoholikų ir apie 100,000 besislapstančių alkoholikų. Jeigu jiems būtų suteikta atitinkama globa, žymią jų dalį būtų galima išgelbėti.

Šiuo metu minėtoje vietovėje, kuri vadinasi Bridewall Farm, dirba miesto kalėjimo kaliniai. Teisėjas siūlo perkelti ten Madison St. alkoholikus ir apie 10 savaičių juos auklėti.

Dūmų ir liepsnų ženkle

Šimetinis pavasaris savo staigiais karščiais, savo atominiais sprogdinimais ir savo gaisrų katastrofomis primena rašytojo Arthuro Koestlerio fantazijos sukurtą pavasarį, kuriame vyravo nesuprantami gamtos ženklai.

Laikraščių puslapiai pilni Nevados dykumoje vykdomų atominių sprogdinimų, kuriuose myliomis tęsiasi liepsnų ir dūmų sukūriai. O Chicagoje tos pačios liepsnos naikina fabrikus, viešbučius ir žudo žmones.

Viešbučių gaisrų epidemija

Neseniai sukrėtė Chicagą šiaurinėje miesto dalyje kilęs viešbučio gaisras, kuriame žuvo 12 žmonių ir beveik dvigubai tiek buvo sužeistų.

Šią savaitę užsidegė antras viešbutis, 919 W. Madison St., pareikalaudamas 10 gyvybių. Kaip pirmasis, taip ir antrasis pastatai priklausė prie vad. pigiųjų viešbučių, kuriuose gyveno visokie pensininkai, seniai ir šiaip žmonės su mažomis pajamomis.

Gaisrų priežastys neišaiškintos. Nežiūrint energingos ugniagesių veiklos šie gaisrai pareikalavo didelio skaičiaus gyvybių.

Sunaikintas pramonės centras

Hammond priemiesty kilęs gaisras cheminės pramonės pastatuose tęsėsi apie dvi dienas, padarydamas daugiau, negu 2 milijonus dolerių nuostolių. Užsidegę skystojo kuro bakai sukėlė kelių šimtų pėdų aukščio liepsnas.

Sudegė Great Lakes Warehouse Corp. sandėliai, American Chemical Service kompanijos sandėliai, kuriuose buvo šimtai tūkstančių galionų naftos, alkoholio ir kitų degamųjų skysčių ir Pratt Food kompanijos sandėliai.

Pavasario pavojai vairuotojams

Pagyvėjus pavasario saulei, vairuotojams atsiranda nauji pavojai, kurie gali atnešti katastrofiškas pasekmes. Pereinant automobiliui iš šešėlio į saulėtą vietą ir atvirkščiai, vairuotojas gauna trumpalaikius akių užtemimus, kurių metu jis beveik nieko nemato. Tais momentais įvyksta gana daug katastrofų.

Pavasariui atėjus, vairuotojams patartina dėvėti saulės akinius, o automobiliuose įsitaisyti specialias, vairuotojų akims šešėlį suteikiančias, apsaugas. Patartina taip pat lėčiau važinėti.

Vagys sutrukdė vedybas

Sulaukęs 51 metų amžiaus John Kieltyka, 8202 Houston Ave., nutarė vesti ir tatai, gal būt, būtų padaręs, jeigu ne vagys, kurie išnešė jo santaupas, o kartu su santaupomis — vedybinius žiedus.

Plėšikai įsibrovė į jo krautuvę, 1543 E. 75th St., per užpakalinį langą. Vedyboms jis ruošėsi apie dvejus metus, bet po apiplėšimo pareiškė, kad vedybų dar reiks gerokai palaukti.

51 auka per 3 mėnesius

Chicagoje gaisrai dažniausiai kyla vadinamuosiuose pigiuose viešbučiuose, kurie neturi tinkamos priešgaisrinės apsaugos ir kurių gyventojų skaičius dažnai būna neproporcingai didelis pastato talpai.

Per paskutiniuosius nepilnus tris mėnesius kilo gaisrai 4 tokiuose viešbučiuose, pareikalaudami net 51 gyvybės. Vasario 12 dieną kilęs gaisras Barton viešbuty, 644-48 Madison St., pareikalavo 29 gyvybių. Balandžio 18 Humboldt Parko viešbučio, 2623 North Ave., gaisre sudegė 5 žmonės. Balandžio 28 d. Green Mill viešbučio, 518 N. Green St., gaisre žuvo 8 žmonės ir šio mėnesio 6 d. Comfort viešbučio, 919 Madison St., gaisre — 9 žmonės.

Pigiųjų viešbučių savininkai turi dideles pajamas, bet savo turimais pastatais nesirūpina.

Galėsime pamatyti Lietuvą

Lietuvių Profesorių D-ja Amerikoje (LPDA) ruošia pobūvį, kuris įvyks 1955 m. gegužės 14 d., 7 val. vakare, Lietuvių Auditorijoje, 3133 S. Halsted St. Prof. St. Kolupaila skaitys paskaitą apie Lietuvos gamtą ir jos grožį, A. Paukščio kvartetas ir sol. Br. Jančys padainuos gražių lietuviškų dainų.

Pelnas skiriamas nedarbingiems draugijos nariams paremti. Bus užkandžiai, bufetas ir dovanos.

Pakvietimus galima gauti: Marquette Parke — Marginiuose, Brighton Parke — Penčylos krautuvėje, Bridgeporte — Karvelio krautuvėje ir Cicero — Štangenbergo krautuvėje.

Valdyba

AUTOMOBILIŲ VAIRUOTOJAMS

Adv. Charles P. Kal

Nuo praeito pavasario iki dabar automobilių mūsų šalyje padidėjo beveik 5 milijonais. Tas milžiniškas automobilių skaičius yra pasiskirstęs po visas Jungtines Valstybes, bet Illinojuje, o ypač Chicagoje, jų irgi labai padaugėjo. Vėliausia statistika parodo, kad kas keturios sekundės vienas žmogus būna užmušamas automobilių nelaimėse, o kiek jų sužeidžia — sunku būtų net suskaičiuoti. Toks milžiniškas skaičius mašinų gatvėmis važinėja, kad iš oro pasižiūrėjus atrodytų, kaip koks bičių spiečius.

Kaip išvengti nelaimės

Ne vienas mašinos vairuotojas nenori susidurti su maža arba didele susisiekimo nelaime, bet tos nelaimės vistiek įvyksta. Nežiūrint kaip atsargiai vienas vairuotojas važiuoja, kitas įsigėręs arba neatsargus — gali jį įvelti į nelaimę, ir tai kartais ne tik jį vieną, bet kitus asmenis. Pavyzdžiui, aš dabar tvarkau vieną atsitikimą, kur vairuotojas sudaužė penkias mašinas ir sužeidė daug žmonių. Kad išvengus susisiekimo nelaimių, kiekvienas vairuotojas turi turėti sąžinę ir jausti atsakomybę. Jeigu visi vairuotojai tų dviejų principų laikytųsi, daugumos nelaimių būtų galima išvengti.

Nelaimei įvykus

Kelis kartus esu rašęs ir kalbėjęs, ką žmonės turi daryti nelaimei įvykus. Daugelis mašinų vairuotojų būna legališkai nuskriausti, kuomet neišpildo to, kas yra svarbu jų ateičiai. Dar kartą tuos dalykus pakartosiu.

1. Nelaimei atsitikus, tuojau pribūna policija ir vieną vairuotojų apkaltina, tai yra, įteikia jam tikietą už susisiekimo taisyklių sulaužymą (for traffic violation). Žinoma, ant tikieto yra pažymėta, kada ir kur kaltininko byla įvyks. Bet kitos mašinos vairuotojas, tikieto negavęs, nežino tos bylos nei datos, nei vietos, nes policininkas jam to paprastai nepasako. Kuomet teisme būna kaltininko byla, kitos pusės nėra ir byla būna panaikinama. Suprantama, tas tik pagelbsti kaltininkui.

2. Jeigu jums atsitiktų automobilio nelaimė ir jūsų oponentas gautų ticket for traffic violation, būtinai paklauskite policininko, kada ir kur bus byla.

3. Daugiausia nelaimių įvyksta, vairuotojui esant įsigėrusiam. Teisme matome dešimtis jaunų, suaugusių ir senų vairuotojų apkaltintų, kad vairavo automobilį įsigėrę. Šiuo laiku už tai yra griežtai baudžiama, kadangi anot prokuroro ir teisėjų: "Vairuoti mašiną įsigėrus, kaip ir šautuvu šauti į grupę žmonių".

Kaip minėjau, kas keturios sekundės vienas žmogus tampa susisiekimo nelaimės auka. Liūdna ir skaudu skaityti, matyti ir girdėti, kad šio aukštos civilizacijos amžiaus susisiekimo priemonės, nors ir tokios reikalingos bei ištobulintos, atima tiek daug žmonių gyvybių.

Iš lietuvių gydytojų veiklos

Amerikos Lietuvių Gydytojų Draugija auga narių skaičiumi ir pasižymi veikla. Jos susirinkimai vyksta kiekvieną mėnesį gydytojų M. Strikolio ir C. Vėželio kabinete, 4645 So. Ashland Ave. Vieną mėnesį susirinkime svarstomi įvairūs draugijos reikalai, o kitą ruošiamos paskaitos bei diskusijos.

Kovo mėnesį buvo suruoštos išleistuvės tiems draugijos nariams, kurie išeina į kariuomenę. Balandžio mėnesį Dr. J. Valaitis skaitė labai įdomią mokslinę paskaitą. Jis dirba Billings ligoninės patalogijos skyriuje ir yra gilus mokslininkas. Jo paskaita galėtų susidomėti ir moksliniai medicinos sluoksniai.

Paskaitų reikalais rūpinasi Dr. B. Zubrickas. Reikia stebėtis jo sugebėjimu visada surasti įdomius paskaitininkus.

Jau trečiuosius metus Dr. M. Strikolis yra draugijos prezidentas. Jis nesigaili laiko, pastangų ir pinigų draugijai ugdyti. Gaila, kad mūsų filosofiškasis viceprezidentas Dr. Kastys išėjo į kariuomenę. Jį pasekė Dr. E. Tallat-Kelpša ir Dr. F. Kaunas. Iš naujai atvykusiųjų darbščiausieji draugijos nariai yra gyd. Budriai, B. Gaižiūnas, J. Valaitis, J. Gudauskas, A. Garūnas ir V. Tauras. Po Dr. Makaro mirties balandžio mėnesį draugijoje atsirado spraga, nes šis žmogus buvo gilus mokslininkas ir uolus draugijos narys. Roselande turime gyd. P. Zallį, A. Jacobs ir P. Petraitį. Gyd. P. Zalatorių, J. Kallą ir V. Grebliūną matome kiekviename susirinkime. Dr. V. Šimkus atvyksta gaspadoriškai pasitarti. Dr. A. Bartašius taip pat atranda laiko. O Dr. Juozaitis net iš Floridos duokles atsiunčia.

Amerikos Lietuvių Gydytojų Draugija gerai gyvuoja ir gerai veikia. **Dr. A. Montvidas**

—KĄ REIŠKIA CYMA? CYMA tai yra šveicariški labai geri laikrodžiai. Jų didelis pasirinkimas pas J. KARVELĮ, 3322 So. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. YA 7-0677. Čia pat sutaisoma laikrodžiai, foto ir radio aparatai, rašomos mašinėlės ir akordeonai. (Skelb.)

Fordo naujoji Fairlane Victoria žymi fasoną kur tik važiuoja

Gali būti taip: Jeigu jūs neturite Fordo, tai nevairavote jo pastaruoju laiku!

Bet, kartą išbandę Fordo naują Trigger-Torque pajėgą, atsisėdę mašinos Thunderbird inspiruoto stiliaus prabangoj ir atsidavę jos naujam Angle-Poised bėgimui — pamatysite kodėl posūkis krypsta į Fordą!

Jeigu **jūs** nesat vairavę Fordo pastaruoju laiku, tai įsėskite į '55 m. Fordą ir pamatykite, **kodėl** jis yra Amerikos greičiausia parduodamas V-8. Fordo nauja Trigger-Torque pajėga klauso jūsų įsakymų žaibo greitumu. Ji teikia jums švelnesnį, greitesnį veiksmą — užtikrinantį pasitikėjimo jausmą. O kai nusiraminat Fordo naujajame prabanginiame viduje, tada suprantate, kodėl net brangios kainos mašinos savininkai krypsta į Fordą. Fordo Angle-Poised Ride suminkština visus kratymus, didelius ir mažus, net erzlus mašinos junginių bildesys atrodo dingstąs!

Esama **daug** daugiau naujovių Forde šiemet: naujas Speed-Trigger Fordomatic*; naujos, atsparios slidimui bekamerinės padangos; naujos atsparios suodžioms žvakės; ir nauji platesni stabdžiai. Bet tai tik dalis pasakos. Kita dalis laukia jūsų Išbandymo Važiavime. *primokant ekstra.

FORD nauja DAUGIAUSIA PARDUODAMA ... parduodama daugiau, kadangi yra verta daugiau!

F.D.A.F.

Atvykite ir apžiūrėkite daugelį pagerinimų naujojo **'55 FORD**

FORD DEALERS OF METROPOLITAN CHICAGO

CLASSIFIED ADS.

HELP WANTED — FEMALE
Reikia Darbininkių

REIKALINGOS

STENOGRAFĖS

Išmokysime pradedančias
Nuolatinis darbas
5 dienos savaitėje
Apmokamos atostogos
Pensijos planas

VAUGHAN'S SEEDS STORE
601 West Jackson

REIKALINGA masažistė dirbti Russian Bath. 4 dienos savaitėje.
1916 West Division Street

RENTING IN GENERAL
Nuomos

IŠNUOMOJAMAS 5 kambarių butas. Automatinis šildymas karštu vandeniu. Pirmas aukštas užpakalyje. Suaugusiems. Teirautis 1-me aukšte.
2241 W. Cullerton Street

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai

LIETUVIŠKA APDRAUDŲ AGENTŪRA

Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos—asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Laisvas pasirinkimas kompanijos ir apdraudos rūšies. Nemokamas patarnavimas ir informacija. Valstybės patvirtintos kainos. Smulkesniai informacijai gauti skambinkite, rašykite, užeikite:

JONAS KIRVAITIS
INTERSTATE INSURANCE AGENCY
5900 S. Ashland Ave., Chicago 36, Ill.
Tel.: WAlbrook 5-5671

AGENTŲ IR BROKERIŲ DĖMESIUI

Prieš drausdami kitur, pasiteirauskite pas mane. Pirmaeilės kompanijos —aukščiausi komisai. Savi pas savus.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

DIDELIS namų, biznių, apartmentų, sklypų pasirinkimas. Sudarome morgičius, paskolas, nuosavybių dokumentus. Nemokamai teikiame informacijas ir patarimus. Teirautis pas:

Z. UMBRAŽŪNAS
F. H. Halvorsen Co.
3145 W. 63rd St. HEmlock 4-4300
POrtsmouth 7-2009

Prieš pirkdami ar parduodami namus, atlankykite mus

KUTRA - NORKUS REALTY
2405 WEST 51st STREET
WAlbrook 5-5030 — RE 7-7321 (vak.)
PRospect 8-3579 (vak.)

KAS perkant arba parduodant namus norite sąžiningo ir lietuviško nuoširdaus patarnavimo kreipkitės į:

VENTA REAL ESTATE
4409 So. Fairfield Ave.
Tel.: LAfayette 3-3881
PILDOME INCOME TAXUS
Trečiadieniais uždaryta.

IDEALUS pirkinys didelei šeimai, 6 kambarių solidus bungalow su atskiromis pajamomis. Autom. šildymas karštu vandeniu gazu. Marquette parke. Proga įsigyti už $19,000.

Medinis rūpestingai prižiūrėtas namas Ciceroj, 1-6, 2-4. Aut. apšildymas karštu vandeniu alyva. $18,500. Tik pažiūrėkit—ir nenorėsite nuo jo atsitraukti.

Didingas mūr. 2 aukštų 5 butų namas Brič̌porte, $200 mėn. pajamų. Kaina $17,500.

Šviesus kampinis 4 butų namas Marquette parke. 4 mūro garažai. Kaina $45,000.

Kas mėgstate didelius kambarius—štai jums namas Parkholme, Cicero, 4 butai, $237 mėn. pajamų plus 7 kamb. butas savininkui. $32,500.

P. LEONAS
REAL ESTATE
2444 W. 63rd St.—antras aukštas
PRospect 8-0097

LIETUVIŠKOJE kol. 2 apart., 5 ir 6 kamb. mūr., beismontas, aut. šildymas, 2 auto garažas. Lotas 37x125. Kaina $18,500.

Bungalow, 6 kamb., aut. šild., lotas 37x125, garažas. Tik $16,900.

Nepraleiskite progos, skambinkite LA 3-3384.

BERWYN'E 2 butų, 5-6 kamb., arti 16 ir Grove. Mūrinis garažas. $18,900. Įmokėti $5,000. Svoboda, 6013 Cermak. BIshop 2-2162.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

LABAI nupiginta kaina parduodame likerių krautuvę, esančią 6904 So. Morgan St. Savininko nesveikata verčia parduoti.

TIKROJI AUKSO KASYKLA

Parduodami 3 šaldytuviniai sunkvežimiai su varžybų neturinčio importuoto ir vietinio maisto išvežiojimu lietuviams pardavėjams. Galima patikrinti visas knygas ir rekordus. Kiekvieną savaitę daromas mažiausiai $4,000 biznis. Kreipkitės į:

HEmlock 4-1988 arba
GRovehill 6-2107

PARDAVIMUI BATŲ TAISYMO dirbtuvėlė, 3239 So. Lituanica Ave.
Telef.: YArds 7-1055
Visos mašinos gerame stovyje. Yra ir kambariai pagyvenimui. Pageidaujama be vaikų. Su tuo darbu neapsipratusi apsiimsiu per 3 mėnesius pamokinti. Charles Matt.

GROSERNĖ ir mėsos krautuvė. 3 kambariai užpakalyje. Geros atsargos biznyje. 3001 So. Emerald Ave.

IŠRENDUOJAMA TAVERNA, 3212 S. Wallace St. Priežastį patirsite vietoje.

CONTRACTORS - BUILDERS
Namų Statytojai ir Taisytojai

NORINTIEJI GYVENTI GRAŽESNIUOSE NAMUOSE, DĖL PERTAISYMO, ATNAUJINIMO IR PAGRAŽINIMO NAMO, VISADOS KREIPKITĖS PAS
PAUL R. RAMOŠKA BROS.
Masons-Carpenters and General Contractors
Darbas atliekamas gražiai ir sąžiningai.
7300 S. Talman Ave., Chicago 29, Ill.
PROSPECT 6-2439

KONTRAKTORIUS
STANDARD BUILDERS, INC.
726 W. 18th Street Chicago 16, Ill.
A. GINTNERIS, pirmininkas
V. PETRAUSKAS, statybos vedėjas.
CH 3-1535
Lietuvių Statybos Bendrovė stato namus pardavimui, pagal užsakymus ir atlieka remonto darbus.

NAMŲ REMONTAS
(REMODELING)

Atlieku cemento, karpenterio, mūro ir kitus darbus. Iki $2,500 nereikia nieko įmokėti, o už didesnius darbus susitarsime.
Dirbu Chicagoje ir priemiesčiuose.

PETRAS POCIUS
6828 So. Maplewood Ave.
REpublic 7-1223

— Berankiai, bekojai lietuviai karo invalidai tremtyje laukia Tavo pagalbos. Aukok jiems!